

5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Aynı Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı ve İstanbul Milletvekili Fehmi Cumalıoğlu ile Adana Milletvekili Hasan Aksay'ın, Kıbrıs Barış Harekâtına Katılan Türk Silahlı Kuvvetleri Mensuplarına ve Kıbrıslı Mücahitlere Verilecek Madalya ve Bu Harekâta Şehit Olanların Kanuni Mirasçıları ile Malul Gazilere Yapılacak Ödemeye İlişkin Kanun Teklifi ve Ankara Milletvekili Semih Eryıldız ve Konya Milletvekili Şener Battal'ın, Kanun Tasarısı ile Aynı Mahiyetteki Teklifi ve Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Kıbrısta Şehit Düşenlerin Ailelerine ve Kıbrıs Savaşında Yaralanıp Çalışamayacak Durumda Bulunan Kabramanlarımıza Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Teklifi ve Milli Savunma ve Plan Komisyonları Raporları (1/25, 2/198, 2/201, 2/204)

TC

Başbakanlık

27 . 12 . 1977

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi Başkanlığı

Sayı : 101-165/09123

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milli Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 23 . 12 . 1977 tarihinde kararlaştırılan «5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve aynı Kanuna geçici maddeler eklenmesine ilişkin kanun tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Süleyman Demirel

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Türk Silahlı Kuvvetlerinin Kıbrıs'ta başarıyla yürüttüğü askeri harekât sonucunda ortaya çıkan ölüm ve yaralanma olayları, sosyal güvenliğe ilişkin mevzuatın günün ekonomik koşulları karşısında yetersiz kaldığını gözönüne sermiş bulunmaktadır. Gerek şehit olanların dul ve yetimlerine bağlanan aylıklar gerekse malul kalanlara ödenen aylıklar ihtiyaçları karşılamaktan uzak kaldığından, bu hususları düzenleyen TC Emekli Sandığı Kanununda değişiklik yapılması ve geçici maddeler eklenmesiyle sorunların bir ölçüde çözümlenmesi yoluna gidilmesi zorunlu hale gelmiştir.

Bu zorunlulukla hazırlanan tasarı esas itibariyle iki bölümden oluşmakta, birinci bölümde yürürlükte bulunan 5434 sayılı TC Emekli Sandığı Kanununun bazı maddelerinde uygulamada devamlılık taşıyacak nite-

likte değişiklikler yapılmakta, ikinci bölümdeki ek geçici maddelerle Kıbrıs harekâtına özgü geçici nitelikte hükümler getirilmektedir.

Birinci bölüme giren değişikliklerle Anayasanın 66 ncı maddesi ve uluslararası andlaşmalar uyarınca yabancı ülkelere gönderilen Türk Silâhlı Kuvvetleri mensuplarına çarpışma meydana gelmesi halinde yurt dışında kaldıkları sürelerin bir katı kadar itibari hizmet zammı verilmesi, 64 ncü madde kapsamına giren vazife malullerine maluliyet derecesine göre aylık bağlanırken kural olarak bir üst derece göstergesinin esas alınması, iştirakçilerle erbaş ve erlere ödenecek harp malullüğü zamlarının artırılması, şehitlerin dul ve yetimlerine de aynı esaslarla aylık bağlanması öngörülmekte ve gaipliğe ilişkin hükümler yeni esaslarla düzenlenmektedir.

Geçici maddeler bölümünde Kıbrıs harekâtı nedeniyle ölenlerin dul ve yetimlerine veya mirasçılarına ve malul kalanlara tazminat ödenmesi, bunların çocuklarının devlete ait okullardan ve öğrenci yurtlarından ücretsiz yararlanmaları gibi sosyal güvence hükümleri, evvelce yürürlüğe girmiş bulunan 18 . 6 . 1964 tarihli ve 478 sayılı Kanun gözönüne alınarak, getirilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. Tasarının 1 nci maddesiyle 5434 sayılı TC Emekli Sandığı Kanununun 36, 56 ve 64 ncü maddeleri değiştirilmektedir.

a) İtibari hizmet sürelerini düzenleyen 36 ncı maddenin esasları korunmakta, biçim yönünden yeniden düzenlenerek (A) bendinin (c) alt bendiyle harp veya seferberlik ilan edilmeden, Anayasanın 66 ncı maddesi veya taraf olduğumuz uluslararası andlaşmalar uyarınca yabancı ülkelere gönderilen Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapanların fiili hizmet sürelerine; çarpışma meydana gelmesi halinde çarpışmanın başlangıcından bitimine veya Türkiye'ye dönüş tarihine kadar geçen fiili hizmet sürelerinin bir katı itibari hizmet süresi ekleneceği; (B) bendinde ise, kanunları gereğince aylıkları ödenmek suretiyle, kurumlarıyla ilgisi kesilmeyerek (A) bendinin (c) alt bendinde yazılı harekete sivil iştirakçi, er veya erbaş olarak katılanların da aynı itibari hizmet süresinden yararlanacağı belirlenmektedir

Bu değişikliklerle yurtdışında katılacak çarpışmaların yıpratıcılığı da değerlendirilmekte ve yurtiçinde yapılan görevlerin benzerlerinin yurtdışında yapılması halinde eşdeğer verilmektedir.

Maddenin son fıkrası ile itibari hizmet süresinin, 3 aydan az olamayacağı, değişik tarihlerde ve değişik nedenlerle de olsa bu sürenin 5 yıldan fazla olamayacağı kuralı getirilmiştir

b) Kanunun yürürlükteki 56 ncı, maddesi muvazzaf, yedek ve gönüllü erlerin silah altında buldukları esnada, celp ve sevklerde yedeksubay okulu öğrencilerinin okulda ve hazırlık kıtasında vazife malulü olmaları halinde bağlanacak vazife malullüğü aylığını sabit bir miktar olarak saptamıştır. Günün koşulları karşısında önem taşımayan miktarın hem artırılması hem de değişkenliğin sağlanması için bu yoldan vazgeçilerek bu şahıslara vazife malullüğü aylığının 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli gösterge tablosundaki 15 nci derecenin 1 nci kademesi esas alınarak bağlanması yoluna gidilmiştir

Erlerin askerlik şubelerinden sevkleri ve terhislerinde kıtalarından şubeye dönüşleri sırasında malul kalmaları halinde de aynı esasa göre aylık bağlanacağı ikinci fıkraya ile düzenlenmiştir

Üçüncü fıkraya ile, birinci ve ikinci fıkrada sözü geçen kişilerden silah altına alınmadan önceki devrede devlet memurluğu yapmış bulunanlarla silah altına alındıkları sırada devlet memuru olanların aldıkları ya da almakta oldukları aylıkları yönünden kazanılmış hakları saklı tutulmaktadır. Bunlar vazife malullüğüne uğradıkları takdirde maluliyet aylığı bağlanması sırasında devlet memuru iken almakta oldukları son aylığın derece ve kademesinde bulunan iştirakçinin durumu esas alınacak, bu iştirakçiye bağlanması gereken miktarda vazife malullüğü aylığı bağlanacaktır.

c) Kanunun 64 ncü maddesi hangi hallerin vazife malullüğü olduğunu düzenlemektedir. Değişiklik tasarısında maddenin bütünü ele alınarak a, b, c, ç, d, fıkraları korunmuş yeniden (e) fıkrası eklenmiştir. Eklenen (e) fıkrasına göre, Anayasanın 66 ncı maddesi veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası antlaşmalar

uyarınca yabancı ülkelere Türk Silahlı Kuvvetleri gönderilmesini gerektiren durumlarda, birliklerin buldukları yerlerden hareketlerinden itibaren yurt içi ve dışında, yabancı ülkelerde, yurda dönüş sırasında vazife malullüğüne uğrayanlara da harp malulü denilecektir. Yukarıda belirtilen durumlarda yurt dışına gidecek askeri birlik personelinin birliğin bulunduğu yerden hareket etmesiyle harekât psikolojisi içine gireceği ve harekâtın fiilen başlamış olacağı gözönüne alınarak bu yolda bir düzenlemeye gidilmiştir.

Maddeye eklenen bir fıkra ile harp malulü olanlara vazife malullüğü aylığı bağlanmasında kural olarak bir üst derecenin esas alınması kabul edilmiştir. Bu kabulün nedeni günün ağır ekonomik koşullarına rağmen harp malullerine bağlanan aylıkların yetersiz olması, harp malullüğü ile vazife malullüğünü meydana getiren nedenler arasında önemli bir mahiyet farkı bulunmasına karşı ödenen harp malullüğü zammının çok az olan miktarıdır. Nitekim 22 Şubat ve 20 - 21 Mayıs tarihlerindeki silahlı ayaklanmaların bastırılmasında görev alanlardan ölen veya malul kalanlar için de 478 sayılı Kanun aynı düşüncelerle yürürlüğe konulmak zorunluğunda kalınmıştır. Bu nedenlerle eklenen fıkra hükümleriyle Emekli Sandığı iştirakçisi olan uzman çavuş, uzman jandarma çavuş, astsubay, subay, albay, kıdemli albay, general ve amirallerin derece ve kademe özelliklerine göre, emekli aylığı bağlanmasına esas olan gösterge tablosu temel alınarak, durumları saptanmıştır.

Maddeye eklenen başka bir fıkra ile aynı kural harp malulü olan er ve erbaşlar için de getirilmekte ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli gösterge tablosundaki 14 ncü derecenin 1 nci kademesi üzerinden aylık bağlanması öngörülmektedir.

Tasarı ile ayrıca harp malullerine, maluliyet derecesine göre ödenmekte olan miktarların artırılması öngörülmektedir. 27 . 2 . 1956 tarihli ve 7236 sayılı Kanunla saptanmış miktarların bugün için bir anlam taşımadığı gerçeği dikkate alınarak maddede yer alan çizelgenin günün koşullarına uygun olarak değiştirilmesi yoluna gidilmiştir.

Madde 2. — Tasarının 2 nci maddesiyle Emekli Sandığı Kanununun 69 ncü maddesi (d) fıkrası değiştirilmektedir. Bu değişiklik 64 ncü maddede bu kanunla yapılan değişikliğe paralel olmakta, 64 ncü maddede yazılı hallerde şehit olanların dul ve yetimlerine aylık bağlanmasında bir üst derece üzerinden aylık bağlanması kuralına uyulmakta, fıkra metninde geçen «... 64 ncü maddede öngörülen esaslara göre saptanacak...» ibaresiyle bu husus belirtilmektedir. Artırım yoluna gidiliş nedeni 64 ncü madde değişikliğinin gerekçesinde geniş olarak açıklanmış bulunmaktadır.

Madde 3. — Tasarıda yer alan 3 ncü madde ile 5434 sayılı TC Emekli Sandığı Kanununun 6711 sayılı Kanunla değişik 78 ncü maddesinin sekizinci fıkrası değiştirilmekte ve maddeye iki yeni fıkra eklenmektedir.

Maddenin yürürlükteki son fıkrasına göre harpte kaybolan erlerin dul ve yetimlerine gaipliğin hükme bağlandığı tarihi izleyen aybaşından itibaren aylık bağlanmaktadır. Getirilen değişiklik ile bu fıkra sosyal güvenlik amaçlarına yönelik olarak düzenlenmekte 64 ncü ncü madde belirlenen durumlarda kaybolan er ve erbaşların dul ve yetimlerine bağlanacak aylığa gaiplik kararında gaipliğin başlangıcı olarak gösterilen tarihten itibaren hak kazanıldığı yolunda âdil bir kural konurken harp malullüğü zammı ekleneceği de öngörülmektedir.

Dokuzuncu fıkra ile gaiplikleri geçer er ve erbaşların dul ve yetimlerine bağlanan aylıkların kesileceği hükmü getirilirken ödenmiş aylıkların geri alınmayacağı da belirtilmiştir.

Onuncu fıkra, kanunun gaiplikle ilgili hükümlerinin gecikmeksizin uygulanmasına olanak sağlanmaktadır. Genelkurmay Başkanlığınca 64 ncü maddede öngörülen durumlarda gaip oldukları bildirilenler hakkında mahkeme hükmü beklemezsizin, kanunun gaipliğe ilişkin hükümleri uygulanabilecektir.

Madde 4. — Tasarının bu maddesiyle Kıbrıs harekâtına özgü nitelikte hükümlerin düzenlendiği üç ek geçici maddenin 5434 sayılı Kanuna eklendiği belirlenmektedir.

Ek Geçici 1 nci Madde : İştirakçilerle erbaş ve erlerden Kıbrıs harekâtı nedeniyle ve bu harekâta doğrudan doğruya bağlı olarak yurdun çeşitli bölgelerinde yapılan ve yapılacak askeri intikal ve hazırlıklar arasında veya harekât esnasında ölenlerin dul ve yetimlerine veya mirasçılarına, malul kalanlara maluliyet derecelerine göre bir miktar tazminat verilmesi bu madde ile hükme bağlanmaktadır.

Evvelce 18 . 6 . 1964 tarihinde kabul edilerek yürürlüğe giren 478 sayılı Kanunla 22 Şubat 1962 ve 20-21 Mayıs 1963 tarihlerinde meydana gelen silahlı ayaklanmaların bastırılmasında görevli olanlardan ölenlerin dul ve yetimleriyle vazife malulü olanlara tanınmış haklardan bazısı aradan geçen süre içinde değişen ekonomik koşullar dikkate alınıp bir ölçüde artırılarak düzenlenen geçici 1 nci maddede Kıbrıs harekâtının başa-rılması askeri yönden güçlük arz eden denizasıırı harekât oluşu ve gerçek savaş koşulları içinde gerçekleştiril-miş bulunması da gözününe alınmıştır.

Harekâtın esas itibarıyla yurt içinde ve Kıbrıs'a giden ve gidecek birliklerin buldukları yerde harekât emriyle girişilen hazırlıklarla başladığı kabul edildiğinden Kıbrıs harekâtına doğrudan doğruya bağlı olarak yurdun çeşitli bölgelerinde yapılan ve yapılacak hazırlıklar ve askeri intikallerde şehit olan veya malul kalan-lar madde kapsamına alınmıştır. Kıbrıs harekâtına doğrudan doğruya bağlı olmayan askeri intikaller bu mad-de kapsamına girmeyip kanunun genel kurallarına tabi olacaktır.

Maddenin son fıkrası ile ilgililere Emekli Sandığına ödenecek tazminatın Hazinece karşılanacağı hükme bağlanmakta, bu ödemeler dolayısıyla sandığa mali yük yüklenmeyeceği belirlenmektedir.

Ek Geçici Madde 2. — Bu madde ile de 478 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesine paralel bir hüküm getirile-rek ek geçici bir madde kapsamına girenlerin çocuklarının öğrenimleri sosyal güvence altına alınmakta, ilk-öğrenim, ortaöğrenim ve yükseköğrenim ayrı ayrı mütalaa edilip bir öğrenim dönemi sayılarak öğrenim için-de iki defa sınıfta kalanların haklarını kaybedecekleri hususu yeni bir kural olarak konmaktadır.

EK Geçici Madde 3. — Emekli Sandığı Kanununun 56 ve 64 ncü maddelerinde yapılan değişikliklerle bir ölçüde yükseltilen aylıklara ilişkin hükümlerin önceki tarihlerde vazife ve harp malulü olmuş subay, astsu-bay ve sivil iştirakçiler, er, erbaş ve yedek subay okulu öğrencileriyle bunların dul ve yetimlerine de 1.8.1974 tarihinden geçerli olarak uygulanacağı yolunda sosyal adaleti sağlayıcı bir madde eklenmesi zorunlu görül-müştür.

Madde 4. — Kıbrıs harekâtı fiilen 20 Temmuz 1974 günü ve harekât hazırlıkları daha önceki günlerde baş-ladığından Kanunun yürürlük tarihi 1 Temmuz 1974 olarak kabul edilmiştir.

Madde 5. — Yürütme maddesidir.

İstanbul Milletvekili Fehmi Cumahoğlu ile Adana Milletvekili Hasan Aksay'ın, Kıbrıs Barış Harekâtına Ka-tılan Türk Silahlı Kuvvetleri Mensuplarına ve Kıbrıs Mucahitlere Verilecek Madalya ve Bu Harekâta Şehit Olanların Kanuni Mirasçıları ile Malûl Gazilere Yapılacak Ödemeye İlişkin Kanun Teklifi. (2/198)

21 . 6 . 1977

Millet Meclisi Başkanlığına

Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 78 nci maddesi gereğince hükümsüz kalan 2/283 esas numarada kayıtlı kanun teklifinin yeniden muamele görmek üzere ihya edilmesini saygılarımızla arz ederiz.

İstanbul Milletvekili
Fehmi Cumahoğlu

Adana Milletvekili
Hasan Aksay

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Cihan Tarihi'nin bir benzerini kaydetmediği İstiklâl Savaşı Zaferimizden 52 yıl sonra ona yakın değer, önem, anlam ve büyüklükte kazanılan son «Kıbrıs Barış Harekâtı Zaferi» ni ecdadımıza layık kahraman-lık ve hamaset örneği vererek büyük milletimize armağan eden muazzez Silahlı Kuvvetlerimiz için yiğit mensup-ları ile bu zaferin kazanılmasında büyük ve o derece yiğitlik gösteren Kıbrıs'lı Türk Mücahitlerimiz için «Kıbrıs Zafer Madalyası» ihdası ve bu uğurda şehit olanların bakıma muhtaç aile fertlerine Devletimizin

müşfik elinin uzanması, 1 nci dereceden harp malûlü olanların bakıma muhtaç aile fertlerine Devletimizin sağlanması için yardımda bulunulması maksadı ile ilişik kanun teklifi ve gerekçesi hazırlanmıştır.

Gereğine emir ve müsaadelerinizi saygılarımızla arz ederiz.

MSP Grubu Adına

Grup Başkanvekili
Dr. Fehmi Cumalıoğlu

Grup Başkanvekili
Hasan Aksay

GEREKÇE

Mazisi ve zaferleri insanlık tarihi ile başlayan Büyük Türk Milleti'nin Silahlı Kuvvetlerini teşkil eden kahraman evlatları, son «Kıbrıs Barış Harekâtı Zaferi» ile Dünya Tarihi'ne yeni altın sayfalar eklemiş; dost ve düşmanlarımızı Türk'ün şecaatına, sarsılmaz imanına, cibili askerlik sanat kabiliyetine, eşi bulunmaz cıvanmertliğine bir kere daha hayran bıraktığı gibi, en az (11) yıldır, hunhar olduğu kadar adi ve o derece de alçak, nebbaş bir düşman elinde çekmediği mezalim, görmediği işkence kalmayan Kıbrıslı aziz soydaşlarımızı istiklal, hürriyet ve çok tabii olan mutluluklarına kavuşturmuşlar; Milletimizin cihan diploması platformdaki yerini de, her türlü takdirin üstüne çıkarmışlar; her karışı bin damla şehit kanı ile sulanmış mübarek VATANIMIZ ile mübeccel Devletimiz'in bekasını bu vesile ile yeniden perçinlemişlerdir.

Gerek Millet ve Devletimize, gerek Kıbrıslı soydaşlarımıza sağladığı büyük ve eşsiz yarar; destani şeref ve getirdiği milli kıvanç ile milli birlik ve beraberliğin en müşahhas örneğini teşkil eden ve medeni aleme Türk'ün değişmez mâşeri karakterini bir kere daha ısbatlayan bu eşsiz ZAFER'i Türk Milleti'ne ve Kıbrıslı Soydaşlarımıza armağan edenlere Milletce duyduğumuz şükranlarımızın bir ifâdesi olmak üzere «Kıbrıs Zafer Madalyası» adlı bir madalya ihdas edilmek; ecdâdımızın ruhlarını şad ederek göz kırpmadan güle güle şehitlik rütbesini kazanıp Rahmanın Rahmetine kavuşanların geride bıraktıkları ve bakıma, ihtimama muhtaç olduğu bilinen ve Emekli Sandığı Kanunu dahil, hiç bir sosyal güvenlik kurumundan yardım görmelerine kanuni imkân bulunmayan mirasçılara, Devletimizin vefa ve şefkatini göstermek; 1,2 dereceden malul olup hayatını sürdürmesi için herhangi bir fiziki imkânı kalmamış bulunan gazi er ve erbaşlarımıza küçük bir maddi dayanak sağlamak amacıyla bu kanun teklifimizi M.S.P. Grubu adına sunmakla şeref duyarız.

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ FEHMİ CUMALIOĞLU İLE ADANA MİLLETVEKİLİ HASAN AKSAY'IN TEKLİFİ

Kıbrıs Barış Harekâtına Katılan Türk Silahlı Kuvvetleri Mensuplarına ve Kıbrıs'lı Mücahitlere Verilecek Madalya ve Bu Harekâta Şehit Olanların Kanuni Mirasçılara ile Malul Gazilere Yapılacak Ödeme Hakkında Kanun Teklifi.

MADDE 1. — Kıbrıs Barış Harekâtına katılan Türk Silahlı Kuvvetleri general, amiral subay, assubay, erbaş ve erleriyle Kıbrıslı mücahitlere Genel Kurmay Başkanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu Kararı ile birer «KIBRIS ZAFER MADALYASI» verilir.

MADDE 2. — Madalyanın bir yüzünde barışı temsil etmek üzere ağzında zeytin dalı taşıyan bir güvercin, diğer yüzünde üstünde ayıldızı olan Kıbrıs haritası bulunacak ve kurdelaşı kırmızı beyaz renkte olacaktır.

Madalya için 30 gün süreli bir yarışma açılacaktır. Yarışmaya katılan eserler arasında birini seçme hakkı Bakanlar Kuruluna aittir.

Yarışmaya katılma şartları, kazananlara verilecek mükâfatı ve mansiyonlar, Başbakanlık Kültür Müsteşarlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulu onayından geçecek bir yönetmelikte tespit edilecektir.

MADDE 3. — Birinciliği kazanan madalya eskizi Maliye Bakanlığınca Devlet darphanesinden ikinci maddede bahsi geçen yönetmelikte belirtilecek madeni karışım ile yeteri kadar (Beratları ile birlikte) bastırılacaktır.

Beratlar Cumhurbaşkanının imzasını taşıyacak ve usulüne uygun olarak tescil edildikten sonra özel tören ile ilgililere dağıtılmak üzere Genel Kurmay Başkanlığına teslim edilecektir.

Şehitlerin madalya ve beratları babalarına, babaları hayatta yoksa sırasıyla analarına, yoksa eşlerine, eşi yoksa çocuklarına diğer herhalükârda doğum yerlerindeki en yüksek kültür kurumlarına verilecektir.

MADDE 4. — 5434 Sayılı Emekli Sandığı Kanunu ile diğer ilgili kanunlardan yararlanamayan ve Kıbrıs Barış Harekâtında şehit olan er ve erbaşların bakmakla mükellef oldukları kimselere 50 bin TL, yaralanan er ve erbaş gazilerden birinci derece harp malulü sayılanlara 40 bin TL, ikinci derece harp malulü sayılanlara 25 bin TL. ödenecektir.

Söz konusu maluller İstiklal Savaşı gazilerinin bütün haklarından yararlanırlar.

MADDE 5. — Gerek madalya giderleri gerek dördüncü maddede söz konusu paralar Devlet bütçesinden ödenir.

MADDE 6. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 7. — Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Ankara Milletvekili Semih Eryıldız ve Konya Milletvekili Şener Battal'ın, 5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Aynı Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesine İlişkin Kanun Teklifi. (2/201)

Millet Meclisi Başkanlığına

4 ncü dönemde hükümsüz kalan 1/400 esas nolu tasarımı yeniliyorum.
Gereğini saygılarımla rica ederim.

Ankara Milletvekili
Semih Eryıldız

23 . 8 . 1977

Millet Meclisi Başkanlığına

Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 78 nci maddesi gereğince hükümsüz kalan 1/400 esas numarada kayıtlı Kanun tasarısının yeniden muamele görmek üzere ihya edilmesini saygılarımla arz ederim.

Konya Milletvekili
Şener Battal

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Başkanlığı

Sayı : 71-1955/03297

19 . 1 . 1976

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milli Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 15 . 1 . 1976 tarihinde kararlaştırılan «5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve aynı kanuna geçici maddeler eklenmesine ilişkin kanun tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Türk Silahlı Kuvvetlerinin Kıbrıs'ta başarıyla yürüttüğü askeri harekât sonucunda ortaya çıkan ölüm ve yaralanma olayları, sosyal güvenliğe ilişkin mevzuatın günün ekonomik koşulları karşısında yetersiz kaldığını gözönüne sermiş bulunmaktadır. Gerek şehit olanların dul ve yetimlerine bağlanan aylıklar gerekse malul kalmalara ödenen aylıklar ihtiyaçları karşılamaktan uzak kaldığından, bu hususları düzenleyen TC Emekli Sandığı Kanununda değişiklik yapılması ve geçici maddeler eklenmesiyle sorunların bir ölçüde çözümlenmesi yoluna gidilmesi zorunlu hale gelmiştir.

Bu zorunlulukla hazırlanan tasarı esas itibarıyla iki bölümden oluşmakta, birinci bölümde yürürlükte bulunan 5434 sayılı TC Emekli Sandığı Kanununun bazı maddelerinde uygulamada devamlılık taşıyacak nitelikte değişiklikler yapılmakta, ikinci bölümdeki ek geçici maddeler Kıbrıs harekâtına özgü geçici nitelikte hükümler getirilmektedir.

Birinci bölüme giren değişikliklerle Anayasanın 66 ncı maddesi ve uluslararası andlaşmalar uyarınca yabancı ülkelere gönderilen Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına çarpışma meydana gelmesi halinde yurt dışında kaldıkları sürelerin bir katı kadar itibari hizmet zammı verilmesi, 64 ncü madde kapsamına giren vazife malullerine maluliyet derecesine göre aylık bağlanırken kural olarak bir üst derece göstergesinin esas alınması, iştirakçilerle erbaş ve erlere ödenecek harp malullüğü zamlarının artırılması, şehitlerin dul ve yetimlerine de aynı esaslarla aylık bağlanması öngörülmekte ve gaipliğe ilişkin hükümler yeni esaslarla düzenlenmektedir.

Geçici maddeler bölümünde Kıbrıs harekâtı nedeniyle ölenlerin dul ve yetimlerine veya mirasçılarına ve malul kalanlara tazminat ödenmesi, bunların çocuklarının Devlete ait okullardan ve öğrenci yurtlarından ücretsiz yararlanmaları gibi sosyal güvence hükümleri, evvelce yürürlüğe girmiş bulunan 18 . 6 . 1964 tarihli ve 478 sayılı Kanun gözönüne alınarak, getirilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Tasarının 1 nci maddesiyle 5434 sayılı TC Emekli Sandığı Kanununun 36, 56 ve 64 ncü maddeleri değiştirilmektedir.

a) İtibari hizmet sürelerini düzenleyen 36 ncı maddenin esasları korunmakta, biçim yönünden yeniden düzenlenerek (A) bendinin (c) altbendıyla harp veya seferberlik ilan edilmeden Anayasanın 66 ncı maddesi veya taraf olduğumuz uluslararası andlaşmalar uyarınca yabancı ülkelere gönderilen Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapanların fiili hizmet sürelerine; çarpışma meydana gelmesi halinde çarpışmanın başlangıcından bitimine veya Türkiye'ye dönüş tarihine kadar geçen fiili hizmet sürelerinin bir katı itibari hizmet süresi ekleneceği; (B) bendinde ise, kanunları gereğince aylıkları ödenmek suretiyle, kurumlarıyla ilgisi kesilmeyerek (A) bendinin (c) altbendinde yazılı harekete sivil iştirakçi, er veya erbaş olarak katılanların da aynı itibari hizmet süresinden yararlanacağı belirlenmektedir.

Bu değişikliklerle yurt dışında katılacak çarpışmaların yıpratıcılığı da değerlendirilmekte ve yurt içinde yapılan görevlerin benzerlerinin yurt dışında yapılması halinde eşdeğer verilmektedir.

Maddenin son fıkrası ile itibari hizmet süresinin 3 aydan az olamayacağı, değişik tarihlerde ve değişik nedenlerle de olsa bu sürenin 5 yıldan fazla olamayacağı kuralı getirilmiştir.

b) Kanunun yürürlükteki 56 ncı maddesi muvazzaf, yedek ve gönüllü erlerin silah altında buldukları esnada, celp ve sevklerde yedeksubay okulu öğrencilerinin okulda ve hazırlık kıtasında vazife malulü olmaları halinde bağlanacak vazife malullüğü aylığını sabit bir miktar olarak saptamıştır. Günün koşulları karşısında önem taşımayan miktarın hem artırılması hem de değişkenliğin sağlanması için bu yoldan vazgeçilerek bu şahıslara vazife malullüğü aylığının 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli gösterge tablosundaki 15 ncı derecenin 1 nci kademesi esas alınarak bağlanması yoluna gidilmiştir.

Erlerin askerlik şubelerinden sevkleri ve terhislerinde kıtalarından şubeye dönüşleri sırasında mulul kalmaları halinde de aynı esasa göre aylık bağlanacağı ikinci fıkra ile düzenlenmiştir.

Üçüncü fıkra ile, birinci ve ikinci fıkrada sözü geçen kişilerden silah altına alınmadan önceki devrede devlet memurluğu yapmış bulunanlarla silah altına alındıkları sırada devlet memuru olanların aldıkları ya da almakta oldukları aylıkları yönünden kazanılmış hakları saklı tutulmaktadır. Bunlar vazife malullüğüne uğradıkları takdirde maluliyet aylığı bağlanması sırasında devlet memuru iken almakta oldukları son aylığın derece ve kademesinde bulunan iştirakçinin durumu esas alınacak, bu iştirakçiye bağlanması gereken miktarda vazife malullüğü aylığı bağlanacaktır.

c) Kanununun 64 nci maddesi hangi hallerin vazife malullüğü olduğunu düzenlemektedir. Değişiklik tasarisinde maddenin bütünü ele alınarak a, b, c, ç, d, fıkraları korunmuş yeniden (e) fıkrası eklenmiştir. Eklenen (e) fıkrasına göre, Anayasanın 66 ncı maddesi veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası andlaşmalar uyarınca yabancı ülkelere Türk Silahlı Kuvvetleri gönderilmesini gerektiren durumlarda, birliklerin buldukları yerlerden hareketlerinden itibaren yurt içi ve dışında, yabancı ülkelerde, yurda dönüş sırasında vazife malullüğüne uğrayanlara da harp malulü denilecektir. Yukarıda belirtilen durumlarda yurt dışına gidecek askeri birlik personelinin birliğin bulunduğu yerden hareket etmesiyle hareket psikolojisi içine gireceği ve hareketin fiilen başlamış olacağı gözönüne alınarak bu yolda bir düzenlemeye gidilmiştir.

Maddeye eklenen bir fıkra ile harp malulü olanlara vazife malullüğü aylığı bağlanmasında kural olarak bir üst derecenin esas alınması kabul edilmiştir. Bu kabulün nedeni günün ağır ekonomik koşullarına rağmen harp malullerine bağlanan aylıkların yetersiz olması, harp malullüğü ile vazife malullüğünü meydana getiren nedenler arasında önemli bir mahiyet farkı bulunmasına karşı ödenen harp malullüğü zammının çok az olan miktarıdır. Nitekim 22 Şubat ve 20 - 21 Mayıs tarihlerindeki silahlı ayaklanmaların bastırılmasında görev alanlardan ölen veya malul kalanlar için de 478 sayılı Kanun aynı düşüncelerle yürürlüğe konulmak zorunluğunda kalmıştır. Bu nedenlerle eklenen fıkra hükümleriyle Emekli Sandığı iştirakçisi olan uzman çavuş, uzman jandarma çavuş, astsubay, subay, albay, kıdemli albay, general ve amirallerin derece ve kademe özelliklerine göre, emekli aylığı bağlanmasına esas olan gösterge tablosu temel alınarak, durumları saptanmıştır.

Maddeye eklenen başka bir fıkra ile aynı kural harp malulü olan er ve erbaşlar için de getirilmekte ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli gösterge tablosundaki 14 ncü derecenin 1 nci kademesi üzerinden aylık bağlanması öngörülmektedir.

Tasarı ile ayrıca harp malullerine, maluliyet derecesine göre ödenmekte olan miktarların artırılması öngörülmektedir. 27 . 2 . 1956 tarihli ve 7236 sayılı Kanunla saptanmış miktarların bugün için bir anlam taşımadığı gerçeği dikkate alınarak maddede yer alan çizelgenin günün koşullarına uygun olarak değiştirilmesi yoluna gidilmiştir.

Madde 2. — Tasarının 2 nci maddesiyle Emekli Sandığı Kanununun 69 ncu maddesi (d) fıkrası değiştirilmektedir. Bu değişiklik 64 ncü maddede bu Kanunla yapılan değişikliğe paralel olmakta, 64 ncü maddede yazılı hallerde şehit olanların dul ve yetimlerine aylık bağlanmasında bir üst derece üzerinden aylık bağlanması kuralına uyulmakta, fıkra metninde geçen «... 64 ncü maddede öngörülen esaslara göre saptanacak...» ibaresiyle bu husus belirtilmektedir. Artırım yoluna gidiliş nedeni 64 ncü madde değişikliğinin gerekçesinde geniş olarak açıklanmış bulunmaktadır.

Madde 3. — Tasarıda yer alan 3 ncü madde ile 5434 sayılı TC Emekli Sandığı Kanununun 6711 sayılı Kanunla değişik 78 nci maddesinin sekizinci fıkrası değiştirilmekte ve maddeye iki yeni fıkra eklenmektedir.

Maddenin yürürlükteki son fıkrasına göre harpte kaybolan erlerin dul ve yetimlerine gaipliğin hükme bağlandığı tarihi izleyen aybaşından itibaren aylık bağlanmaktadır. Getirilen değişiklik ile bu fıkra sosyal güvenlik amaçlarına yönelik olarak düzenlenmekte 64 ncü madde belirlenen durumlarda kaybolan er ve erbaşların dul ve yetimlerine bağlanacak aylığa gaiplik kararında gaipliğin başlangıcı olarak gösterilen tarihten itibaren hak kazanıldığı yolunda adil bir kural konurken harp malullüğü zammı ekleneceği de öngörülmektedir.

Dokuzuncu fıkra ile gaiplikleri geçer er ve erbaşların dul ve yetimlerine bağlanan aylıkların kesileceği hükmü getirilirken ödenmiş aylıkların geri alınmayacağı da belirtilmiştir.

Onuncu fıkra, kanunun gaiplikle ilgili hükümlerinin gecikmeksizin uygulanmasına olanak sağlanmaktadır. Genelkurmay Başkanlığınca 64 ncü maddede öngörülen durumlarda gaip oldukları bildirilenler hakkında mah-

keme hükmü beklenmeksizin kanunun gâipliğine ilişkin hükümleri uygulanabilecektir.

Madde 4. — Tasarının bu maddesiyle Kıbrıs harekâtına özgü nitelikte hükümlerin düzenlendiği üç ek geçici maddenin 5434 sayılı Kanuna eklendiği belirlenmektedir.

Ek geçici madde 1. — İştirakçilerle erbaş ve erlerden Kıbrıs harekâtı nedeniyle ve bu harekâta doğrudan doğruya bağlı olarak yurdun çeşitli bölgelerinde yapılan ve yapılacak askeri intikal ve hazırlıklar arasında veya harekât esnasında ölenlerin dul ve yetimlerine veya mirasçılarına, malül kalamalara malûhiyet derecelerine göre bir miktar tazminat verilmesi bu madde ile hükme bağlanmaktadır.

Evvelce 18 . 6 . 1964 tarihinde kabul edilerek yürürlüğe giren 478 sayılı Kanunla 22 Şubat 1962 ve 20 - 21 Mayıs 1963 tarihlerinde meydana gelen silâhlı ayaklanmaların bastırılmasında görevli olanlardan ölenlerin dul ve yetimleriyle vazife malûlü olanlara tanınmış haklardan bazısı aradan geçen süre içinde değişen ekonomik koşullar dikkate alınıp bir ölçüde artırılarak düzenlenen geçici 1 nci maddede Kıbrıs harekâtının başarılmaması askeri yönden güçlük arz eden denizasıra harekât oluşu ve gerçek savaş koşulları içinde gerçekleştirilmiş bulunması da gözönüne alınmıştır.

Harekâtın esas itibariyle yurt içinde ve Kıbrıs'a giden ve gidecek birliklerin buldukları yerde harekât emriyle girişilen hazırlıklarla başladığı kabul edildiğinden Kıbrıs harekâtına doğrudan doğruya bağlı olarak yurdun çeşitli bölgelerinde yapılan ve yapılacak hazırlıklar ve askeri intikallerde şehit olan veya malûl kalamalar madde kapsamına alınmıştır. Kıbrıs harekâtına doğrudan doğruya bağlı olmayan askeri intikaller bu madde kapsamına girmeyip kanunun genel kurallarına tabi olacaktır.

Maddenin son fıkrası ile ilgililere Emekli Sandığına ödenecek tazminatın Hazinece karşılanacağı hükme bağlanmakta, bu ödemeler dolayısıyla Sandığa mali yük yüklenmeyeceği belirlenmektedir.

Ek geçici madde 2. — Bu madde ile de 478 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesine paralel bir hüküm getirilerek ek geçici bir madde kapsamına girenlerin çocuklarının öğrenimleri sosyal güvence altına alınmakta, ilköğrenim, ortaöğrenim ve yükseköğrenim ayrı ayrı mütalâa edilip bir öğrenim dönemi sayılarak öğrenim içinde iki defa sınıfta kalamaların haklarını kaybedecekleri hususu yeni bir kural olarak konmaktadır.

Ek geçici madde 3. — Emekli Sandığı Kanununun 56 ve 64 ncü maddelerinde yapılan değişikliklerle bir ölçüde yükseltilen aylıklara ilişkin hükümlerin önceki tarihlerde vazife ve harp malûlü olmuş subay, astsubay ve sivil iştirakçiler, er, erbaş ve yedek subay okulu öğrencileriyle bunların dul ve yetimlerine de 1 . 8 . 1974 tarihinden geçerli olarak uygulanacağı yolunda sosyal adaleti sağlayıcı bir madde eklenmesi zorunlu görülmüştür.

Madde 4. — Kıbrıs harekâtı fiilen 20 Temmuz 1974 günü ve harekât hazırlıkları daha önceki günlerde başladığından kanunun yürürlük tarihi 1 Temmuz 1974 olarak kabul edilmiştir.

Madde 5. — Yürütme maddesidir.

ANKARA MİLLETVEKİLİ SEMİH ERYILDIZ VE KONYA MİLLETVEKİLİ ŞENER BATTAL'IN TEKLİFİ

5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Aynı Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 36, 56 ve 64 ncü maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 36. — İştirakçilerin bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra aşağıda yazılı görevlerde geçen fiili hizmet sürelerinin (Zamlar hariç) her yıl için fıkralarında gösterilen itibari hizmet süreleri eklenir;

A) Muvazzaf ve yedek subay, astsubay, uzman jandarma çavuş ve uzman çavuşlardan;

a) Harbi doğuran genel ve kısmi seferberliğe katılanların, harbin ilânından seferberliğin bitim tarihine,

b) Seferberliği gerektiren iç tedip hareketlerine fiilen katılan birliklerde görevli olanların, çarpışmaların başlangıcından seferberliğin sona erdiği tarihe,

c) Harp veya seferberlik ilân edilmeden, Anayasanın 66 ncı maddesi veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası andlaşmalar uyarınca, yabancı ülkelere gönderilen Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görev yapanların, çarpışma meydana gelmesi halinde çarpışmanın başlangıcından bitimine veya Türkiye'ye dönüş tarihine kadar geçen fiili hizmet sürelerinin (bu tarihlerden sonra devam eden tutsaklık süreleri dahil) bir katı;

B) Kanunları gereğince aylıkları ödenmek suretiyle, kurumları ile ilgileri kesilmeyerek, (A) fıkrasının (a), (b), (c) bentlerinde yazılı hareketlerle sivil iştirakçi, er veya erbaş olarak katılanların, bu durumlarda geçen fiili hizmet sürelerinin (bu tarihlerden sonra devam eden tutsaklık süreleri dahil) bir katı;

C) Harp halinde düşmana tutsak düşen veya düşman tarafından enterne edilen iştirakçilerden kanunları gereğince, aylıkları ödenmek suretiyle, kurumları ile ilgileri kesilmeyenlerin, bu durumlarda geçen fiili hizmet sürelerinin bir katı;

Yukarıdaki yazılı itibari hizmet süreleri 3 aydan az ve toplamı 5 yıldan fazla olamaz.

«Madde 56. — Muvazzaf, yedek ve gönüllü erlerin silâh altında buldukları sırada ve yedek subay okulu öğrencilerinin okulda, vazife malülü olmaları halinde kendilerine; aynı malüliyet derecesinde vazife malülü olan ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli gösterge tablosundaki taban derecenin bir üst derecesinin birinci kademesinde bulunan bir iştirakçiye bağlanması gereken vazife malüllüğü aylığı bağlanır.

Muvazzaf, yedek ve gönüllü erlerden sevk veya terhislerinde askerlik şubeleri ile kıtaları arasındaki gidiş - dönüşleri sırasında 48 nci maddede sayılan sebepler dışında malül kalanlara da yukarıdaki fıkrada belirtilen miktarda vazife malüllüğü aylığı bağlanır.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı olanlardan silâh altına alınmadan önce Devlet memurluğu yapmış bulunanlara alındıkları sırada Devlet memuru olanlara aldıkları son aylığın derece ve kademesinde bulunan bir iştirakçiye bağlanması gereken vazife malüllüğü aylığı bağlanır.

Askerlik görevini başkasının yerine yaptığı anlaşılana aylık bağlanmaz.»

Madde 64. — Vazife malullerinden bu malüllüklere;

a) Harpte fiilen ateş altında,

b) Harpte, harp bölgelerindeki harp harekât ve hizmetleri sırasında, bu hareket ve hizmetlerin sebep ve etkileriyle,

c) Harpte veya harbe hazırlık devresinde her çeşit düşman silahlarının etkisiyle,

ç) Askeri harekâtı gerektiren iç tedip ve sınır hareketleri sırasında, bu hareketlerin sebep ve etkisiyle,

d) Barışta ve olağanüstü hallerde, emir veya görev ile uçuş yapan uçucularla hangi meslek ve sınıftan olursa olsun emirle görevli olarak uçakta bulunanlardan uçuşun havadaki ve yerdeki sebepleriyle ve yine emir ve görev ile dahil yapan dalgıçlarla hangi meslek ve sınıftan olursa olsun emirle görevli olarak denizaltı gemisinde veya dalgıç kıtasında bulunanlardan denizaltıcılığın veya dalgıçlığın çeşitli sebep ve tesirleriyle,

e) Anayasanın 66 ncı maddesi veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası andlaşmalar uyarınca yabancı ülkelere Türk Silâhlı Kuvvetleri gönderilmesini gerektiren durumlarda, birliklerin buldukları yerlerden hareketlerinden itibaren yurt içinde, yurt dışında, yabanda, yabancı ülkelerde veya yurda dönüş sırasında,

Uğramış olan muvazzaf ve yedek subay, astsubay, uzman jandarma çavuş, uzman çavuş, erbaş ve erler (gönüllü erler dahil) ile Türk Silâhlı Kuvvetlerince görevlendirilen sivil iştirakçilere ayrıca (harp malülü) denir.

Bunlardan uzman çavuşlara buldukları kademenin üç ilerisindeki kademenin emekli aylığı bağlanmasına esas gösterge tablosunda karşılığı olan kademe göstergesi; uzman jandarma çavuşlara buldukları rütbenin bir üstündeki rütbenin aynı kademesinin emekli aylığı bağlanmasına esas gösterge tablosunda karşılığı olan kademe göstergesi; astsubaylarla albay rütbesine kadar (albay hariç) iştirakçilere emekli aylığı bağlanmasına esas olan derecenin bir üst derecesinin aynı kademe göstergesi, albaylara birinci derecenin dördüncü kademe göstergesi, kıdemli albaylara birinci derecenin dördüncü kademesi göstergesine (50) rakamı eklenerek bulunacak miktar; general ve amirallere buldukları rütbenin bir üstündeki rütbenin emekli aylığı bağlanmasına esas olan göstergesi üzerinden vazife malüllüğü aylığı bağlanır.

Buldukları derecenin bir üst derecesi olmayanlar için o derecenin üç ilerisindeki kademe göstergesi, üç ilerisindeki kademe göstergesi olmayanlar için de son kademe göstergesi esas alınır.

Harp malulü olan erbaş ve erlere aynı maluliyet derecesinden vazife malulü olan ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli gösterge tablosundaki taban derecenin iki üst derecesinin 1 nci kademesinde bulunan bir iştirakçiye bağlanması gereken vazife malullüğü aylığı bağlanır.

İştirakçilerden harp malulü olanlara bağlanacak vazife malullüğü aylığı harp malulü erlere bağlanacak vazife malullüğü aylığından az olamaz.

Harp malullerine, malullükleri derecesine göre aşağıda yazılı miktarda (harp malullüğü zammı) ayrıca ödenir.

Maluliyet Derecesi	İştirakçiler için	Erbaş ve Erler için
1	800 Lira	400 Lira
2	700 Lira	350 Lira
3	600 Lira	300 Lira
4	500 Lira	250 Lira
5	450 Lira	200 Lira
6	400 Lira	150 Lira

Harp malulü sayılacak vazife malullerinden bir hareketin başarıyla sonuçlanmasını şahsen sağladığı veya örnek tutulacak cesaret ve fedakârlık gösterdiği sıralarda bu malullüğe uğradıkları usulüne göre, üstleri tarafından Milli Savunma Bakanlığına bildirilen Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına ait harp malullüğü zamları % 25 fazlasıyla bağlanır.»

MADDE 2. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 69 ncu maddesinin (d) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«d) Yukardaki (c) ve (ç) fıkralarında yazılı olanlar 64 ncü madde kapsamına girmekte iseler veya 64 ncü maddede yazılı hallerde şehit olmuşlarsa; (c) ve (ç) fıkralarında yazılı ve 64 ncü maddede öngörülen esaslara göre saptanacak aylıklar ile yine 64 ncü maddeye göre birinci maluliyet derecesi üzerinden hesaplanacak harp malullüğü zammı toplamı,

Esas tutulur.»

MADDE 3. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 6711 sayılı Kanunla değişik 78 nci maddesinin sekizinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu maddeye iki fıkra eklenmiştir.

«64 ncü maddede belirtilen zaman ve durumlarda gaip olan er ve erbaşların dul ve yetimlerine gaiplik kararında gaipliğin başlangıcı olarak belirtilen tarihi izleyen aybaşından itibaren birinci derece harp malullüğü aylığı üzerinden aylık bağlanır ve harp malullüğü zammı ödenir.

Gaiplikleri nedeniyle dul ve yetimlerine aylık bağlanan er ve erbaşlardan, gaiplikleri geçenlerin dul ve yetimlerinin aylıkları, gaipliğin geçtiği tarihi izleyen aybaşından itibaren kesilir ve ödenmiş aylıklar geri alınmaz.

64 ncü maddede öngörülen durumlarda gaip oldukları Genelkurmay Başkanlığınca bildirilenler hakkında mahkeme hükmü beklenmeksizin bu kanunun gaipliğe ilişkin hükümleri uygulanır.»

MADDE 4. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa aşağıdaki ek geçici maddeler eklenmiştir.

«EK GEÇİCİ MADDE 1. — İştirakçilerle erbaş ve erlerden Kıbrıs harekâtı nedeniyle ve bu harekâta doğrudan doğruya bağlı olarak yurdun çeşitli bölgelerinde yapılan ve yapılacak olan askeri intikal ve hazırlıklar sırasında veya harekât esnasında;

A) Ölenlerin dul ve yetimlerine, bu kanunda belirtilen şekilde aylığa müstehak dul ve yetimi olmayanların kanuni mirasçılarına 75 000.

B) 1 nci derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara	35 000
2 nci derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara	30 000
3 ncü derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara	25 000
4 ncü derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara	20 000
5 nci derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara	15 000
6 ncı derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara	10 000

Lira tazminat verilir.

Bu tazminat hiçbir vergi ve resme tabi tutulmaz ve borç için haczedilmez.

Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına ilgililere ödenecek bu tazminat 3 ay içerisinde faturası karşılığında Hazineden alınır.»

«EK GEÇİCİ MADDE 2. — Ek geçici 1 nci madde kapsamına girenlerin çocukları Devlete ait yatılı okul ve eğitim kurumlarında ücretsiz olarak okutulurlar. Bunlardan yükseköğrenim yapacak düzeye ulaşanlar Devlete ve kamu kurumlarına ait yükseköğrenim öğrenci yurtlarından ücret ödemeksizin yararlanırlar. Öğrenim dönemi içinde iki defa sınıfta kalanlar yukardaki fıkrada yazılı hakları kaybederler.»

«EK GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce; vazife malulü ve harp malulü olmuş subay, astsubay, sivil iştirakçi, er, erbaş, yedek subayokulu öğrencileri ile bunların dul ve yetimlerine bağlanmış bulunan aylıklar, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun bu kanunla değişik 56 ve 64 ncü maddelerinde yer alan hükümlere göre 1 . 8 . 1974 tarihinden itibaren yükseltilerek ödenir.

Geçmiş süre için fark ödenmesi yapılmaz.

Ödenmekte olan aylıkları, bu maddeye göre hesap edilecek aylıklarından fazla olanların eski aylıklarının ödenmesine devam edilir.»

MADDE 5. — Bu Kanun 1 . 7 . 1974 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

15 . 1 . 1975

Başbakan <i>S. Demirel</i>	Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı <i>Prof. Dr. N. Erbakan</i>	Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı <i>Prof. Dr. T. Feyzioğlu</i>
Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı <i>A. Türkeş</i>	Devlet Bakanı <i>S. Öztürk</i>	Devlet Bakanı <i>H. Aksay</i>
Devlet Bakanı <i>M. K. Erkövan</i>	Devlet Bakanı <i>G. Karaca</i>	Adalet Bakanı <i>İ. Müftüoğlu</i>
Milli Savunma Bakanı <i>F. Melen</i>	İçişleri Bakanı V. <i>İ. Müftüoğlu</i>	Dışişleri Bakanı <i>İ. S. Çağlayangil</i>
Maliye Bakanı <i>Y. Ergenekon</i>	Milli Eğitim Bakanı <i>A. N. Erdem</i>	Bayındırlık Bakanı <i>F. Adak</i>
Ticaret Bakanı <i>H. Başol</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>Dr. K. Demir</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>O. Öztrak</i>
Gıda - Tar. ve Hay. Bakanı <i>Prof. K. Özal</i>	Ulaştırma Bakanı <i>N. Mentеше</i>	Çalışma Bakanı <i>A. T. Paksu</i>
Sanayi ve Tek. Bakanı <i>A. Doğru</i>	En. ve Tab. Kay. Bakanı <i>S. Kılıç</i>	Turizm ve Tan. Bakanı <i>L. Tokoğlu</i>
İmar ve İskân Bakanı <i>N. Ok</i>	Köy İşleri Bakanı <i>V. Poyraz</i>	Orman Bakanı <i>T. Kapanlı</i>
Genç. ve Spor Bakanı <i>A. Ş. Ereğ</i>	Kültür Bakanı <i>R. Danışman</i>	Sosyal Güvenlik Bakanı <i>A. M. Ablum</i>

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Kıbrıs'ta Şehit Düşenlerin Ailelerine ve Kıbrıs Savaşında Yaralanıp Çalışamayacak Durumda Bulunan Kahramanlarımıza Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Teklifi (2/204)

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/327 esas no. da kayıtlı «Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal ve Tekirdağ Milletvekili Yılmaz Alpaslan'ın, Kıbrıs'ta şehit düşenlerin ailelerine ve Kıbrıs savaşında yaralanıp çalışamayacak durumda bulunan kahramanlarımıza aylık bağlanması hakkında kanun teklifi»ni İçtüzüğü'nün 78 nci maddesi gereğince yeniliyorum.

Gereken işlemin yapılmasını saygı ile dilerim.

Sakarya Milletvekili
Hayrettin Uysal

23.7.1974

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Arkada ekli «Kıbrıs'ta şehit düşenlerin ailelerine ve Kıbrıs savaşında yaralanıp çalışamayacak durumda bulunan kahramanlarımıza aylık bağlanması hakkında kanun teklifi» ve gerekçesi iki nüsha olarak sunulmuştur.

Gereğini saygı ile dilerim.

Sakarya Milletvekili
Hayrettin Uysal

Tekirdağ Milletvekili
Yılmaz Alpaslan

G E R E K Ç E

Türkiye'nin Kıbrıs'ta Anayasa düzenini, barışı ve özgürlüğü kurmak için giniştiği harekât bütün dünyada olumlu yankılar yapmıştır.

Zorbalığa, vahşete ve haksızlığa ezelden beri karşı olmuş, demokrasi aşığı ve özgürlükçü bir millet olan Türkiye'nin tüm diplomatik ve barışçı çabaları gösterdikten sonra vecibelerini yerine getirmek amacı ile Kıbrıs'a çıkartma yaptığı bilinen bir gerçektir.

Bir istila hareketi olmayan, yalnız barış getirmek için yapılan bu çıkartmada, ateş açılmadığı zaman, ateş açmayacak kadar, saldırlmadığı zaman, saldırı yapmayacak kadar yüce bir anlamla hareket eden kahraman Türk Silahlı Kuvvetleri, ne yazık ki bu yüce davranışlarının karşılığını görememişlerdir. Bir taraftan darbeyi hazırlayan ve yapan Yunanistan'ın adaya anlaşmalar dışı soktuğu askeri birlikler ve diğer taraftan Adadaki Rum muhafız birliği güçleri karşı koyma çabalarında bulunmuşlardır, Türk Silahlı Kuvvetlerine ateş açmışlar ve saldırmışlardır.

Hiç şüphesiz kahraman Türk Silahlı Kuvvetleri kendilerine gereken cevabı vermiş ve barış harekâtına zaferlerle devam etmiştir.

Türk Silahlı Kuvvetleri Kıbrıs'ta soyuna yaraşır bir yücelikle hareket etmiştir. Onurlu Türk milletinin barışçı, kahraman ve büyük adımı bütün dünyaya bir kez daha duyurmuştur.

Kıbrıs'taki haklı davranışımız, barış savaşımız üzerine büyük Türk milleti, tek bir yürek, tek bir düşünce içinde Türk Silahlı Kuvvetlerine en derin bağlılıklarını bildirmiş, bu kahraman Ordunun zaferlerinden sevinç ve kıvanç duymuştur.

Ne yazık ki, her savaşta olduğu gibi, düşmanın haksız ve sinsice saldırıları yüzünden, Kıbrıs'ta barış ve insanlık düzenini kurmak için çalışan Türk Silahlı Kuvvetlerinden şehit düşenler ve yaralananlar olmuştur.

Kanlarını mukaddes bir ülkü için döken, vatan, barış ve insanlık ideali için çarpışıp ölen bu şehitlerimiz her an yüreklerimizde ve hatıralarımızda taze kalacak ve yaşayacaktır.

Ne var ki, bu kahraman şehitlerimizin kahraman çocukları olarak ailelerine, içinden çıktıkları Türk milletinin bir armağanı olarak, ulusal duygunun gereği yerine getirilmeli, maddi sıkıntıya düşmemeleri amacı ile aylık bağlanmalıdır.

Aynı zamanda bu insanlık savaşında yaralanıp, çalışamayacak durumda kalan kahraman gazilerimizi de bu ulusal vicdanın güvencesi altına almalıyız.

Bu kanun teklifi bu amaçla hazırlanmıştır. Bu kanun teklifinde öngörülen aylık 1 200 lira, elbetteki Türk ulusuna, insanlığa, özgürlüğe ve barışa kazandırdığı yüce değerler yanında bir hidirdir.

SAKARYA MİLLETVEKİLİ HAYRETTİN UYSAL'IN TEKLİFİ

Kıbrıs'ta Şehit Düşenlerin Ailelerine ve Kıbrıs Savaşında Yaralanıp Çalışamayacak Durumda Bulunan Kahramanlarımıza Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — Kahraman Türk Silahlı Kuvvetlerinin Kıbrıs'a yaptığı insanlık ve barış harekâtında şehit düşen mensuplarının ailelerine ve Kıbrıs Savaşında yaralanıp çalışamayacak durumda bulunan kahramanlarımıza ayda 1 200 lira aylık bağlanır.

MADDE 2. — Bu kanundan yararlanacak olan şehit ailelerinin tanımında Medeni Kanun hükümleri uygulanır ve her halde kendisine maaş bağlanan kahraman gazilerimizin ölümlerinde hakları ailelerine geçer.

MADDE 3. — Bu kanun 20 Temmuz 1974 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Milli Savunma Komisyonu Raporu

Milliet Meclisi

Milli Savunma Komisyonu

Esas No. : 1/25, 2/198, 2/201 ve 2/204

Karar No. : 2

7 . 2 . 1978

Yüksek Başkanlığa

5434 sayılı TC Emekli Sandığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Aynı Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı; İstanbul Milletvekili Fehmi Cumalıoğlu ile Adana Milletvekili Hasan Aksay'ın, Kıbrıs Barış Harekâtına katılan Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına ve Kıbrıs'lı Mücahitlere verilecek madalya ve bu harekâta şehit olanların kanunen mirasçıları ile malûl gazilere yapılacak ödemeye ilişkin; Ankara Milletvekili Semih Eryıldız ve Konya Milletvekili Şener Battal'ın, 5434 sayılı TC Emekli Sandığı Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve aynı kanuna geçici maddeler eklenmesine ilişkin ve Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Kıbrıs'ta şehit düşenlerin ailelerine ve Kıbrıs Savaşında yaralanıp çalışamayacak durumda bulunan kahramanlarımıza aylık bağlanması hakkında Kanun teklifleri, Komisyonumuzda ilgili bakanlıklar temsilcilerinin ve teklif sahiplerinden bazılarının iştirakiyle incelendi.

Tasarı ve teklifler aynı mahiyette olduklarından birleştirilmiş ve görüşmelere esas olarak tasarı ele alınmıştır. 2/198 Esas No. lu, İstanbul Milletvekili Fehmi Cumalıoğlu ile Adana Milletvekili Hasan Aksay'ın tekliflerinde ise ayrıca Kıbrıs Barış Harekâtına katılan Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına ve Kıbrıs'lı mücahitlere, şükranlarımızın bir ifadesi olarak verilecek madalyalardan bahsedilmektedir. Oysa ki, 1/24 Esas No. da kayıtlı «Türk Silahlı Kuvvetleri Harekât Madalyası Kanunu Tasarısı» Milli Savunma Bakanlığınca hazırlanıp ve Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 12 . 12 . 1977 tarihinde kararlaştırılmış olup, Ko-

misyonumuza sevk edilmiş bulunmaktadır. Bu bakımdan adı geçen teklifteki madalya ile ilgili hususlar bu kod kanunda mütalâa olunacağından, madalya ile ilgili hükümler dikkate alınmamıştır.

Silâhlı kuvvet kullanılmasına izin verme başlığı altındaki Anayasanın 66 ncı maddesi: «Milletlerarası hukukun meşru saydığı hallerde savaş hali ilânına ve Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası anlaşmaların veya milletlerarası nezaket kurallarının gerektirdiği haller dışında, Türk Silâhlı Kuvvetlerinin yabancı ülkelere gönderilmesine veya yabancı silâhlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunmasına izin verme yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisindedir.

Bu izin için, Meclisler, birlikte toplanarak karar verirler.» hükmünü getirmiştir.

Bu hükme istinaden yabancı ülkelere gönderilen Türk Silâhlı Kuvvetleri mensuplarına ve sivil iştirakçilere, çarpışmanın meydana gelmesi halinde yurt dışında kaldıkları sürelerin bir katına kadar itibari hizmet zammı verilmesi, Kıbrıs Harekâtı nedeniyle ölenlerin dul ve yetimlerine veya mirasçılara ve malul kalanlara tazminat ödenmesi, harp malullüğü zammı bağlanması ve bunların çocuklarının Devlete ait okullarda okutulmaları ve öğrenci yurtlarından ücretsiz yararlanmaları gibi, iktisadi ve sosyal gerekçelerle hazırlanmış olan tasarının tümü, Komisyonumuzca prensip olarak benimsenmiş ve maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının çerçeve 1 nci maddesiyle, 5434 sayılı TC Emekli Sandığı Yasasının 36, 56 ve 64 ncü maddelerinin değiştirilmesi istenmektedir.

5434 sayılı TC Emekli Sandığı Yasasının değişik 36 ncı maddesi, meri esasları korumakta ise de, biçim yönünden yeniden düzenlenmiştir.

Anayasamızın 66 ncı maddesi ve taraf olduğumuz Milletlerarası anlaşmalar gereğince, Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli muvazzaf subay, yedeksubay, astsubay, uzman jandarma çavuş, uzman çavuş, sivil iştirakçi ve er veya erbaş olarak yurt dışında bulunanlar çarpışmanın başlangıcından bitimine veya Türkiye'ye dönüş tarihine kadar geçen fiili hizmet sürelerinin bir katına kadar itibari hizmet sürelerinin ekleneceği hükme bağlanmış olup, değişik 36 ncı madde Komisyonumuzca uygun bulunarak benimsenmiştir.

5434 sayılı Yasanın 56 ncı maddesi 18 . 3 . 1976 tarih ve 1976 sayılı Yasayla değiştirildiğinden, madde metninden tamamen çıkarılmıştır.

5434 sayılı Yasanın 64 ncü maddesinin a, b, c, ç, ve d fıkraları aynen muhafaza edilmekte, hangi hallerin vazife malullüğü sayılacağı, tasarıda yeni bir (e) fıkrası ile düzenlenmiştir.

Anayasamızın 66 ncı maddesi veya Türkiye'nin taraf olduğu Milletlerarası anlaşmalar uyarınca yabancı ülkelere Türk Silâhlı Kuvvetlerinin gönderilmesini gerektiren durumlarda, birliklerin buldukları yerlerden hareketlerinden itibaren yurt içi ve dışında, yabancı ülkelerde, yurda dönüş sırasında vazife malullüğüne uğrayanların da harp malulü sayılmaları hükme bağlanmış ise de, TC Emekli Sandığına, Sosyal Sigortalar Kurumuna, Bağ - Kur'a ve çeşitli sandıklara tabi olmayan sivil görevlilerin de, ayrıca harp malulü sayılacağına maddenin kapsamı içinde mütalâa edilmesinin yerinde olacağı düşüncesiyle, keza 1923 sayılı Yasaya göre, Türk Silâhlı Kuvvetlerinde gösterge tabloları yeniden düzenlendiğinden (c) bendinin 3 ncü fıkrası da buna paralel olarak değiştirilmiş; harp malulü olan erbaş ve erler ile Türk Silâhlı Kuvvetlerince görevlendirilen sivil görevlilere de öğrenim durumlarına göre giriş derece ve kademesinin bir üst derecesindeki aynı kademesinden, öğrenim görmemiş olanlara aynı maluliyet derecesinden vazife malulü olan ortaokulu bitiren iştirakçiye bağlanması icabeden derece ve kademesinden, Devlet memuriyeti yapanların ise müktesep derece ve kademesinin bir üst derece ve kademesinden vazife malullüğü aylığı bağlanacağı, ayrı bir fıkra olarak metne eklenmiştir.

Ayrıca (d) bendine eklenen bir fıkra ile vazife malullerinin de harp malulü olarak kabul edilmeleri sağlanmış, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri ile Jandarma Genel Komutanlığında, her sahada vazife görenlerin vazifeleri icabı uğrayacakları maluliyet halinde hepsine birden aynı hakların tanınması sağlanmış, böylece yıllardan beri süregelen eşitsizlikler ve adaletsizlikler ortadan kaldırılmıştır.

64 ncü maddeye tasarı ile ilave olunan (e) bendinin 7 ncı fıkrasında harp malullerine, malullükleri derecesine göre Harp Malullüğü Zammının ayrıca ödeneceği hükme bağlanmış ise de, 926 sayılı Türk Silâhlı Kuv-

vetleri ve 657 sayılı Devlet personel yasaları ek ve değişikliklerine göre, maaşta kural «Gösterge çarpı katsayısıdır.» Ülkemizin değişen hayat koşulları ve artan fiyatlar karşısında bütçe kanunlarıyla zaman zaman katsayı değişiklikleri yapılmaktadır. Adı geçen kişilerin mağduriyetlerini önlemek ve yeni bir yasaya gereksinim duyulmadan, harp malullerinin malullük derecesine göre (1, 2, 3, 4, 5 ve 6) iştirakçiler için (100, 90, 80, 70, 60 ve 50 gösterge); Erbaş, erler ve sivil görevliler için (60, 50, 40, 30, 30 ve 30 gösterge) yürürlükteki katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktar «Harp Malullüğü Zammı» olarak verilmesinin uygun olacağı düşüncesiyle ve yine (e) bendinin son fıkrası tatbikatta bazı kayırmalar doğuracağı ve kırınlıklar yaratabileceği düşüncesiyle yeni bir prosedüre bağlanmış «Harp malulü sayılacak vazife malullerinden bir hareketin başarıyla sonuçlanmasını şahsen sağladığı ve örnek tutulacak cesaret ve fedakârlık gösterdiği sıralarda bu malullüğe uğradıkları usulüne göre sıralı üstlerince saptanan T. S. Kuvvetleri mensupları ile T. S. Kuvvetlerince görevlendirilen sivil görevlilere, Genelkurmay Başkanının uygun görmesi ve Milli Savunma Bakanının onayı ile harp malullüğü zamları % 25 fazlasıyla bağlanır.» şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

Tasarının çerçeve 1 nci maddesi, yukarıda kısaca belirtilen nedenlerle değiştirilerek Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 2 nci maddesiyle, 5434 sayılı Yasanın 69 ncu maddesinin (d) bendinin değişikliği, Komisyonumuzca benimsenmiştir.

Tasarının çerçeve 3 ncü maddesiyle, 5434 sayılı Yasanın 6711 sayılı Yasa ile değişik 78 nci maddesinin sekizinci fıkrası değiştirilmiş ve bu maddeye iki fıkra ilave edilmiş ve harpte kaybolan er ve erbaşların dul ve yetimlerine maaş bağlanmasına hükümlenmiştir. Gaip olanlar sadece er ve erbaşlar değildir. Subay, yedek subay, astsubay, uzman jandarma çavuş, uzman çavuş ve siviller de gaip olabilirler. Bu bakımdan (Gaip olanların) şeklinde, 2 nci fıkradaki (Gaiplikleri geçenlerin) ibaresi «Gaipliklerinin sona ermesi halinde» şeklinde değiştirilmiş ve madde bu düzeltmelerle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 1 nci maddesinde Komisyonumuzun yaptığı değişiklikle paralel olarak «Türk Silahlı Kuvvetlerince görevlendirilen sivil iştirakçiler ve TC Emekli Sandığına, Sosyal Sigortalar Kurumuna, Bağ - Kur'a ve çeşitli sandıklara tabi olmayan sivil görevliler» de, ek geçici 1 nci madde kapsamına alınmış, Kıbrıs Harekâtı nedeniyle ve bu harekâta doğrudan doğruya bağlı olarak yurdun çeşitli bölgelerinde yapılan ve yapılacak olan askeri intikal ve hazırlıklar sırasında veya harekât esnasında ölenlerin dul ve yetimlerine veya kanuni mirasçılarının (75 000) lira tazminat verileceği hükümlenmiş ise de, 10 yıl sonra, 30 yıl sonra bu para hiçbir şey ifade etmeyeceğinden, tazminatın da göstergeye bağlanmasının uygun olacağı görüşü ile (8 000) gösterge ölüm tazminatı olarak getirilmiştir. 1, 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara sırasıyla 4 000, 3 500, 3 000, 2 500, 2 000 ve 1 500 gösterge uygulanacağı, şehit ve maluliyet aylığı bağlandığı tarihteki yürürlükte olan Bütçe Kanunundaki katsayı ile çarpımı sonucu tazminat verileceği hükme bağlanmış ve bu değişikliklerle ek geçici 1 nci madde, Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Çerçeve 1 nci madde kapsamına girenlerin çocuklarının Devlete ait yatılı okullarda ücretsiz olarak okutulacağı ve yüksek tahsil yapanların ise, Devlete ait yurtlardan da ücretsiz olarak faydalandırılacağını hükme bağlayan ek geçici 2 nci madde, Komisyonumuzca uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Bu kanun yürürlüğe girdikten önce vazife malulü ve harp malulü olmuş subay, astsubay, sivil iştirakçi, er, erbaş ve yedeksubay okulu öğrencileri ve bunların dul ve yetimlerine 1 . 8 . 1974 tarihinden itibaren maaş bağlanacağını düzenleyen, tasarının ek geçici 3 ncü maddesinde, uzman jandarma çavuş ve uzman çavuş, subay ve astsubaylardan ayrı bir statüye tabi olduklarından, tasarı metnine alınmamış ise de, bu gibilerin harekâta görev alabilecekleri düşüncesiyle metne ithalinde değişik diğer maddelerle de paralelliği sağlanması bakımından zaruret görülmüş ve yapılan bu ilaveyle ek geçici 3 ncü madde, Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tasarının yürürlük ve yürütme maddeleri olan 5 nci ve 6 ncı maddeleri, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plan Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Başkan
Ankara
Kemal Kayacan

Başkanvekili
Edirne
Süleyman Sabri Öznal

Sözcü
Sivas
Orhan Akbulut

Kâtip
Ankara
Kenan Durukan

Ankara
Necati Gültekin

Bursa
Ali Elverdi

Bursa
Mehmet Emekli
İmzada bulunamadı

Bursa
Saffet Ural

Hakkâri
Ahmet Zeydan

İstanbul
Fehmi Cumalioğlu

Kars
Bahri Dağdaş

Manisa
Faik Türün

Trabzon
Adil Ali Cinel

Plan Komisyonunun Raporu

Millet Meclisi
Plan Komisyonu
Esas No. : 1/25, 2/198, 2/201, 2/204
Karar No. : 27

7 . 6 . 1978

Millet Meclisi Başkanlığına

Komisyonumuza sevk edilen «5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve aynı Kanuna geçici maddeler eklenmesine ilişkin kanun tasarısı ile, İstanbul Milletvekili Fehmi Cumalioğlu, Adana Milletvekili Hasan Aksay'ın Kıbrıs Barış Harekâtına katılan Türk Silâhlı Kuvvetleri mensuplarına ve Kıbrıs'lı Mücahitlere verilecek Madalya ve bu harekâtta şehit olanların kanunen marisçileri ile malul gazilere yapılacak ödemeye ilişkin kanun teklifi, Ankara Milletvekili Semih Eryıldız ve Konya Milletvekili Şener Battal'ın, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve aynı Kanuna geçici maddeler eklenmesine ilişkin kanun teklifi, Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Kıbrıs'ta şehit düşenlerin ailelerine ve Kıbrıs Savaşında yaralanıp çalışamayacak durumda bulunan kahramanlarımıza aylık bağlanması hakkında kanun teklifi» ve önhavalesi uyarınca Milli Savunma Komisyonu raporu ve bu komisyonca yapılan değişiklikleri içeren metin Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı, Milli Savunma Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı temsilcilerinin de katıldığı toplantıda görüşüldü.

Silâhlı kuvvet kullanılmasına izin verme başlığı altındaki Anayasanın 66 ncı maddesi: Milletlerarası hukukun meşru saydığı hallerde savaş hali ilânına ve Türkiye'nin taraf olduğu Milletlerarası anlaşmaların veya Milletlerarası nezaket kurallarının gerektirdiği haller dışında Türk Silâhlı Kuvvetlerinin yabancı ülkelere gönderilmesine veya yabancı Silâhlı Kuvvetlerin Türkiye'de kullanılmasına izin verme yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisindedir.

Bu izin için Meclisler, birlikte toplanarak karar verirler hükmü getirilmiştir.

Bu hükme istinaden yabancı ülkelere gönderilen Türk Silâhlı Kuvvetleri mensuplarına ve sivil iştirakçilere çarpışmanın meydana gelmesi halinde yurt dışında kaldıkları sürelerin bir katına kadar itibari hizmet

zammı verilmesi, Kıbrıs harekâtı nedeniyle ölenlerin dul ve yetimlerine veya mirasçılarına ve malul kalanlara tazminat ödenmesi, harp malullüğü zammı bağlanması ve bunların çocuklarının Devlete ait okullarda okutulmaları ve öğrenci yurtlarında ücretsiz yararlanmaları gibi iktisadi ve sosyal gerekçelerle hazırlanan tasarı ve teklifler Komisyonumuzca da olumlu karşılanmış ancak, ilgililerin tümü üzerindeki konuşmalarından sonra tasarı ve tekliflerin getirdiklerini daha ayrıntılı bir biçimde incelemek ve üyelere sunmak üzere 5 . 4 . 1978 günlü toplantısında 3 komisyon üyesinden oluşan bir Altkomisyona havale edilmiştir.

Anılan komisyon, Milli Savunma Komisyonunca hazırlanan metni esas alan raporunu 31 . 5 . 1978 günlü toplantımızda Başkanlık Divanına sunmuştur.

Komisyonumuzda görüşmelere Altkomisyonca hazırlanan rapor doğrultusunda Milli Savunma Komisyonunca hazırlanan metin esas alınarak, maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Tasarının çerçeve 1 nci maddeye bağlı 36 ncı maddesi ile, çerçeve 4 ncü maddeye bağlı ek geçici 3 ncü maddesi Milli Savunma Komisyonunun değiştirdiğinden aynen,

Tasarının 2 nci maddesi aynen, çerçeve 4 ncü maddeye bağlı ek geçici 2 nci maddesi çerçeve 5 nci maddeye bağlı olarak aynen yürürlük ve yürütmeyi düzenleyen 5 ve 6 ncı maddeleri tasarıdan 6 ve 7 nci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 1 nci maddeye bağlı 64 ncü maddenin başlığındaki «ve» sözcüğünün «bu» olarak;

Tasarının 64 ncü maddesinin (e) bendinin 3 ncü fıkrasının 6 ncı satırındaki «kademesindeki» kelimesinin «derecesindeki» şeklinde değiştirilerek, aynı maddenin aynı bendinin 4 ncü fıkrasının 1 nci satırındaki «kademesi» kelimesinin «derecesi» olarak değiştirip redakte etmiştir.

Tasarının 64 ncü maddesinin (e) bendinin 5 ncı fıkrası verilen önerge doğrultusunda, harp malullüğü zammı olarak verilmesi öngörülen 64 ncü maddenin (e) bendinin 7 ncı fıkrasındaki gösterge tablosunun her iki tablodaki dereceye 50'şer gösterge eklenmesi ve iştirakçiler, erbaş, erler ve sivil görevlilerin göstergesini birleştirerek yeniden düzenlemiştir.

Tasarının çerçeve 3 ncü maddesinden sonra vazife malullerinin de, Emekli Sandığı Kanununun 65 ncı maddesinde öngörülen ve harp malullerini içeren sosyal yardımlardan yararlanmalarını sağlamak amacı ile 4 ncü çerçeve madde içinde bir ek madde eklenmiştir.

Tasarının çerçeve 4 ncü maddeye bağlı ek geçici 1 nci maddede yer alan maluliyet aylığı bağlanmasına ilişkin gösterge tablosunun 2, 3, 4, 5, 6 maluliyet derecelerine ilişkin gösterge rakamlarının yükseltilmesi; ayrıca bu gösterge tablosundan sonra, maluliyet aylığının saptanmasında hangi katsayının esas alınacağını belirlemek amacı ile, bu gösterge tablosundan sonra bir fıkra eklenmiş ve çerçeve 4 ncü madde teselsül ettirilmek suretiyle 5 nci madde olmuştur.

Genel Kurulun olurlarının sağlanması için, Yüksek Başkanlığa sunulur.
Saygılarımızla.

Başkan
Tekirdağ
Yılmaz Alpaslan

Başkanvekili
Aydın
Muharrem Sökeli

Sözcü
İstanbul
Sevil Korum

Kâtip
Trabzon
Ertoz Vahit Suiçmez

Artvin
Mehmet Balta

Balıkesir
Necati Cebe

Bolu
Halûk Karabörklü

Çanakkale
Orhan Çaneri

İstanbul
Ali Nejat Ölçen

İstanbul
Metin Tüzün

İzmir
Süleyman Genç

Kars
Doğan Araslı

Kastamonu
Sabri Tıǧlı

Kırklareli
Mehmet Dedeođlu

Nevşehir
Y. Kemal Yüksekli

Ordu
Bilal Taranođlu
İmzada bulunamadı.

Samsun
İ. Etem Kılıçoğlu

Sivas
Azimet Köylüođlu
İmzada bulunamadı.

Tekirdağ
Nihan İlgün
İmzada bulunamadı.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Aynı Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 36, 56 ve 64 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 36. — İştirakçilerin bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra aşağıda yazılı görevlerde geçen fiili hizmet sürelerinin (zamlar hariç) her yılı için fıkralarında gösterilen itibari hizmet süreleri eklenir;

A) Muvazzaf ve yedeksubay, astsubay, uzman jandarma çavuş ve uzman çavuşlardan;

a) Harbi doğuran genel ve kısmi seferberliğe katılanların, harbin ilanından seferberliğin bitim tarihine,

b) Seferberliği gerektiren iç tedip hareketlerine fiilen katılan birliklerde görevli olanların, çarpışmaların başlangıcından seferberliğin sona erdiği tarihe,

c) Harp veya seferberlik ilan edilmeden, Anayasanın 66 ncı maddesi veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar uyarınca, yabancı ülkelere gönderilen Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapanların, çarpışma meydana gelmesi halinde çarpışmanın başlangıcından bitimine veya Türkiye'ye dönüş tarihine kadar geçen fiili hizmet sürelerinin (bu tarihlerden sonra devam eden tutsaklık süreleri dahil) bir katı;

B) Kanunları gereğince aylıkları ödenmek suretiyle, kurumları ile ilgileri kesilmeyerek, (A) fıkrasının (a), (b), (c) bentlerinde yazılı hareketlerle sivil iştirakçi, er veya erbaş olarak katılanların, bu durumlarda geçen fiili hizmet sürelerinin (bu tarihlerden sonra devam eden tutsaklık süreleri dahil) bir katı;

C) Harp halinde düşmana tutsak düşen veya düşman tarafından enterne edilen iştirakçilerden kanunları gereğince, aylıkları ödenmek suretiyle, kurumları ile ilgileri kesilmeyenlerin, bu durumlarda geçen fiili hizmet sürelerinin bir katı;

Yukarıda yazılı itibari hizmet süreleri 3 aydan az ve toplamı 5 yıldan fazla olamaz.

MİLLİ SAVUNMA KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Aynı Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 36 ve 64 ncü maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 36. — İştirakçilerin bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra aşağıda yazılı görevlerde geçen fiili hizmet sürelerinin (zamlar hariç) her yılı için fıkralarında gösterilen itibari hizmet süreleri eklenir;

A) Muvazzaf ve yedek subay, astsubay, uzman jandarma çavuş ve uzman çavuşlardan;

a) Harbi doğuran genel ve kısmi seferberliğe katılanların, harbin ilanından seferberliğin bitim tarihine,

b) Seferberliği gerektiren iç tedip hareketlerine fiilen katılan birliklerde görevli olanların, çarpışmaların başlangıcından seferberliğin sona erdiği tarihe,

c) Harp veya seferberlik ilan edilmeden, Anayasanın 66 ncı maddesi veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası andlaşmalar uyarınca, yabancı ülkelere gönderilen Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapanların, çarpışma meydana gelmesi halinde çarpışmanın başlangıcından bitimine veya Türkiye'ye dönüş tarihine kadar geçen fiili hizmet sürelerinin (bu tarihlerden sonra devam eden tutsaklık süreleri dahil) bir katı;

B) Kanunları gereğince aylıkları ödenmek suretiyle, kurumları ile ilgileri kesilmeyerek, (A) fıkrasının (a), (b), (c) bentlerinde yazılı hareketlerde sivil iştirakçi, er veya erbaş olarak katılanların, bu durumlarda geçen fiili hizmet sürelerinin (bu tarihlerden sonra devam eden tutsaklık süreleri dahil) bir katı;

C) Harp halinde düşmana tutsak düşen veya düşman tarafından enterne edilen iştirakçilerden kanunları gereğince, aylıkları ödenmek suretiyle, kurumları ile ilgileri kesilmeyenlerin, bu durumlarda geçen fiili hizmet sürelerinin bir katı;

Yukarıdaki yazılı itibari hizmet süreleri 3 aydan az ve toplamı 5 yıldan fazla olamaz.

BÜTÇE PLAN KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Aynı Kanuna Bir Ek Madde ile Geçici Maddeler Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 36 ve 64 ncü maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 36. — Milli Savunma Komisyonunun 36 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

«Madde 56. — Muvazzaf, yedek ve gönüllü erlerin silah altında buldukları sırada ve yedeksubay okulu öğrencilerinin okulda, vazife malulü olmaları halinde kendilerine; aynı maluliyet derecesinde vazife malulü olan ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli gösterge tablosundaki taban derecenin bir üst derecesinin birinci kademesinde bulunan bir iştirakçiye bağlanması gereken vazife malullüğü aylığı bağlanır.

Muvazzaf, yedek ve gönüllü erlerden sevk veya terhislerinde askerlik şubeleri ile kıtaları arasındaki gidiş-dönüşleri sırasında 48 nci maddede sayılan sebepler dışında malul kalanlara da yukardaki fıkrada belirtilen miktarda vazife malullüğü aylığı bağlanır.

Yukardaki fıkralarda yazılı olanlardan silah altına alınmadan önce devlet memurluğu yapmış bulunanlara aldıkları sırada devlet memuru olanlara aldıkları son aylığın derece ve kademesinde bulunan bir iştirakçiye bağlanması gereken vazife malullüğü aylığı bağlanır.

Askerlik görevini başkasının yerine yaptığı anlaşılana ayhık bağlanmaz.»

«Madde 64. — Vazife malullerinden bu malullüklere;

- a) Harpte fiilen ateş altında,
- b) Harpte, harp bölgelerindeki harp harekât ve hizmetleri sırasında, bu hareket ve hizmetlerin sebep ve etkileriyle,
- c) Harpde veya harbe hazırlık devresinde her çeşit düşman silahlarının etkisiyle,
- ç) Askerlik harekâtı gerektiren iç tedip ve sınır hareketleri sırasında, bu hareketlerin sebep ve etkisiyle,
- d) Barışta ve olağanüstü hallerde, emir veya görev ile uçuş yapan uçucularla hangi meslek ve sınıftan olursa olsun emirle görevli olarak uçakta bulunanlardan uçuşun havadaki ve yerdeki sebepleriyle ve yine emir ve görev ile dahil yapan dalgıçlarla hangi meslek ve sınıftan olursa olsun emirle görevli olarak denizaltı gemisinde veya dalgıç kıtasında bulunanlardan denizaltıcılığın veya dalgıçlığın çeşitli sebep ve tesirleriyle,
- e) Anayasanın 66 ncı maddesi veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar uyarınca yabancı ülkelere Türk Silahlı Kuvvetleri gönderilmesini gerektiren durumlarda, birliklerin buldukları yerlerden hareketlerinden itibaren yurt içinde, yurt dışında, yabancı ülkelerde ve yurda dönüş sırasında,

Uğramış olan muvazzaf ve yedeksubay, astsubay, uzman jandarma çavuş, uzman çavuş, erbaş ve erler (gönüllü erler dahil) ile Türk Silahlı Kuvvetlerince görevlendirilen Sivil iştirakçilere ayrıca (harp malulü) denir.

Bunlardan uzman çavuşlara buldukları kademenin üç ilerisindeki kademenin emekli aylığı bağlanmasına esas gösterge tablosunda karşılığı olan kademe göstergesi; uzman jandarma çavuşlara buldukları rütbenin bir üstündeki rütbenin aynı kademesinin emekli aylığı bağlanmasına esas gösterge tablosunda karşılığı olan kademe göstergesi; astsubaylarla albay rütbesine kadar (albay hariç) iştirakçilere emekli aylığı bağlanmasına esas olan derecenin bir üst derecesinin aynı kademe göstergesi, albaylara birinci derecenin dördüncü kademe göstergesi, kıdemli albaylara birinci derecenin dördüncü kademesi göstergesine (50) rakamı eklenerek buluncak miktar; general ve amirallere buldukları rütbenin bir üstündeki rütbenin emekli aylığı bağlanmasına esas olan göstergesi üzerinden vazife malullüğü aylığı bağlanır.

Buldukları derecenin bir üst derecesi olmayanlar için o derecenin üç ilerisindeki kademe göstergesi, üç ilerisindeki kademe göstergesi olmayanlar için de son kademe göstergesi esas alınır.

Harp malulü olan erbaş ve erlere aynı maluliyet derecesinden vazife malulü olan ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli gösterge tablosundaki taban derecenin iki üst derecesinin 1 ncı kademesinde bulunan bir iştirakçiye bağlanması gereken vazife malullüğü aylığı bağlanır.

İştirakçilerden harp malulü olanlara bağlanacak vazife malullüğü aylığı harp malulü erlere bağlanacak vazife malullüğü aylığından az olamaz.

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

«Madde 64. — Vazife malullerinden ve malullüklere;

- a) Harpte fiilen ateş altında,
- b) Harpte, harp bölgelerindeki harp harekât ve hizmetleri sırasında, bu harekât ve hizmetlerin sebep ve etkileriyle,
- c) Harpte veya harbe hazırlık devresinde her çeşit düşman silahlarının etkisiyle,
- ç) Askeri harekâtı gerektiren iç tedip ve sınır hareketleri sırasında, bu hareketlerin sebep ve etkisiyle,
- d) Barışta ve olağanüstü hallerde, emir veya görev ile uçuş yapan uçucularla hangi meslek ve sınıftan olursa olsun emirle görevli olarak uçakta bulunanlardan uçuşun havadaki ve yerdeki sebepleriyle ve yine emir ve görev ile dahil yapan dalgıçlarla hangi meslek ve sınıftan olursa olsun emirle görevli olarak denizaltı gemisinde veya dalgıç kıtasında bulunanlardan denizaltıcılığın veya dalgıçlığın çeşitli sebep ve tesirleriyle,

Barışta, olağanüstü yönetim usullerinin uygulandığı haller ile eğitim, tatbikat veya manevra sırasında çeşitli harp silah veya vasıtalarının, yahut da görevinin sebep ve tesiriyle,

e) Anayasanın 66 ncı maddesi veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar uyarınca yabancı ülkelere Türk Silahlı Kuvvetleri gönderilmesini gerektiren durumlarda, birliklerin buldukları yerlerden hareketlerinden itibaren yurt içinde, yurt dışında, yabancı ülkelerde veya yurda dönüş sırasında, uğramış olan muvazzaf ve yedek subay, astsubay, uzman jandarma çavuş, uzman çavuş, erbaş ve erler (gönüllü erler dahil) ile Türk Silahlı Kuvvetlerince görevlendirilen sivil iştirakçilere ve TC Emekli Sandığına, Sosyal Sigortalar Kurumuna, Bağ - Kur'a ve çeşitli sandıklara tabi olmayan sivil görevlilere de ayrıca (Harp malulü) denir.

(Bütçe Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Madde 64. — Vazife malullerinden bu malullüklere;

- a) Harpte fiilen ateş altında,
- b) Harpte, harp bölgelerindeki harp harekât ve hizmetleri arasında, bu harekât ve hizmetlerin sebep ve etkileriyle,
- c) Harpte veya harbe hazırlık devresinde her çeşit düşman silahlarının etkisiyle,
- ç) Askeri harekâtı gerektiren iç tedip ve sınır hareketleri sırasında, bu hareketlerin sebep ve etkisiyle,
- d) Barışta ve olağanüstü hallerde, emir veya görev ile uçuş yapan uçucularla, hangi meslek ve sınıftan olursa olsun emirle görevli olarak uçakta bulunanlardan uçuşun havadaki ve yerdeki sebepleriyle ve yine emir ve görev ile dahil yapan dalgıçlarla, hangi meslek ve sınıftan olursa olsun emirle görevli olarak denizaltı gemisinde veya dalgıç kıtasında bulunanlardan denizaltıcılığın veya dalgıçlığın çeşitli sebep ve tesirleriyle,

Barışta, olağanüstü yönetim usullerinin uygulandığı haller ile, eğitim, tatbikat veya manevra sırasında çeşitli harp silâh veya vasıtalarının sebep ve tesiriyle,

e) Anayasanın 66 ncı maddesi veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar uyarınca yabancı ülkelere Türk Silahlı Kuvvetleri gönderilmesini gerektiren durumlarda, birliklerin buldukları yerlerden hareketlerinden itibaren yurt içinde, yurt dışında, yabancı ülkelerde veya yurda dönüş sırasında, uğramış olan muvazzaf ve yedek subay, astsubay, uzman jandarma çavuş, uzman çavuş, erbaş ve erler (Gönüllü erler dahil) ile, Türk Silahlı Kuvvetlerince görevlendirilen, sivil iştirakçilere ve TC Emekli Sandığına, Sosyal Sigortalar Kurumuna, Bağ - Kur'a ve çeşitli sandıklara tabi olmayan sivil görevlilere de ayrıca (Harp malulü) denir.

MADDE 2. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 69 ncu maddesinin (d) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«d) Yukarıdaki (c) ve (ç) fıkralarında yazılı olanlar 64 nci madde kapsamına girmekte iseler veya 64 nci maddede yazılı hallerde şehit olmuşlarsa; (c) ve (ç) fıkralarında yazılı ve 64 nci maddede öngörülen esaslara göre saptanacak aylıklar ile yine 64 nci maddeye göre birinci maluliyet derecesi üzerinden hesaplanacak harp malullüğü zammı toplamı,

Esas tutulur.»

MADDE 3. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 6711 sayılı Kanunla değişik 78 nci maddesinin sekizinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu maddeye iki fıkra eklenmiştir.

«64 nci maddede belirtilen zaman ve durumlarda gaip olan er ve erbaşların dul ve yetimlerine gaiplik kararında gaipliğin başlangıcı olarak belirtilen tarihi izleyen aybaşından itibaren birinci derece harp malullüğü aylığı üzerinden aylık bağlanır ve harp malullüğü zammı ödenir.

Gaiplikleri nedeniyle dul ve yetimlerine aylık bağlanan er ve erbaşlardan, gaiplikleri geçenerin dul ve yetimlerinin aylıkları, gaipliğin geçtiği tarihi izleyen aybaşından itibaren kesilir ve ödenmiş aylıklar geri alınmaz.

64 nci maddede öngörülen durumlarda gaip oldukları Genelkurmay Başkanlığınca bildirilenler hakkında mahkeme hükmü beklenmeksizin bu kanunun gaipliğe ilişkin hükümleri uygulanır.»

MADDE 4. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa aşağıdaki ek geçici maddeler eklenmiştir.

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Harp malulü sayılacak vazife malullerinden bir hareketin başarıyla sonuçlanmasını şahsen sağladığı ve örnek tutulacak cesaret ve fedakârlık gösterdiği sıralarda bu malullüğe uğradıkları usulüne göre sıralı üstlerince saptanan Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları ile Türk Silahlı Kuvvetlerince görevlendirilen sivil görevlilere, Genelkurmay Başkanlığının uygun görmesi ve Milli Savunma Bakanının onayı ile harp malullüğü zamları % 25 fazlasıyla bağlanır.»

MADDE 2. — Tasarımın 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 6711 sayılı Kanunla değişik 78 nci maddesinin sekizinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu maddeye iki fıkra eklenmiştir.

«64 ncü maddede belirtilen zaman ve durumlarda gaip olanların dul ve yetimlerine gaiplik kararında gaipliğin başlangıcı olarak belirtilen tarihi izleyen ay başından itibaren birinci derece harp malullüğü aylığı üzerinden aylık bağlanır ve harp malullüğü zammı ödenir.

Gaiplikleri nedeniyle dul ve yetimlerine aylık bağlananların, gaipliklerinin sona ermesi halinde dul ve yetimlerinin aylıkları, gaipliğin geçtiği tarihi izleyen ay başından itibaren kesilir ve ödenmiş aylıklar geri alınmaz.

64 ncü maddede öngörülen durumlarda gaip oldukları Genelkurmay Başkanlığınca bildirilenler hakkında mahkeme hükmü beklenmeksizin bu kanunun gaipliğe ilişkin hükümleri uygulanır.»

MADDE 4. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa aşağıdaki ek geçici maddeler eklenmiştir.

(Bütçe Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Harp malulü sayılacak vazife malullerinden bir hareketin başarıyla sonuçlanmasını şahsen sağladığı ve örnek tutulacak cesaret ve fedakârlık gösterdiği sıralarda bu malullüğe uğradıkları usulüne göre sıralı üstlerince saptanan Türk Silahlı Kuvvetlerince görevlendirilen sivil görevlilere, Genelkurmay Başkanlığının uygun görmesi ve Milli Savunma Bakanının onayı ile harp malullüğü zamları % 25 fazlasıyla bağlanır.

MADDE 2. — Tasarımın 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 6711 sayılı Kanunla değişik 78 nci maddesinin sekizinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu maddeye iki fıkra eklenmiştir.

«64 ncü maddede belirtilen zaman ve durumlarda gaip olanların dul ve yetimlerine gaiplik kararında gaipliğin başlangıcı olarak belirtilen tarihi izleyen ay başından itibaren birinci derece harp malullüğü aylığı üzerinden aylık bağlanır ve harp malullüğü zammı ödenir.

Gaiplikleri nedeniyle dul ve yetimlerine aylık bağlananların, gaipliklerinin sona ermesi halinde dul ve yetimlerinin aylıkları, gaipliğin geçtiği tarihi izleyen ay başından itibaren kesilir ve ödenmiş aylıklar geri alınmaz.

64 ncü maddede öngörülen durumlarda gaip oldukları Genelkurmay Başkanlığınca bildirilenler hakkında mahkeme hükmü beklenmeksizin bu Kanunun gaipliğe ilişkin hükümleri uygulanır.»

MADDE 4. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE — Vazife malullerine de 6434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 65 nci maddesinde öngörülen yardımlar yapılır.

MADDE 5. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa aşağıdaki ek geçici maddeler eklenmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Harp malullerine, malullükleri derecesine göre aşağıda yazılı miktarda (harp malullüğü zammı) ayrıca ödenir.

Maluliyet Derecesi	İştirakçiler için	Erbaş ve Erler için
1	800 Lira	400 Lira
2	700 Lira	350 Lira
3	600 Lira	300 Lira
4	500 Lira	250 Lira
5	450 Lira	200 Lira
6	400 Lira	150 Lira

Harp malulü sayılacak vazife malullerinden bir hareketin başarıyla sonuçlanmasını şahsen sağladığı veya örnek tutulacak cesaret ve fedakârlık gösterdiği sıralarda bu malullüğe uğradıkları usulüne göre, üstleri tarafından Milli Savunma Bakanlığına bildirilen Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına ait harp malullüğü zamları % 25 fazlasıyla bağlanır.»

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bunlardan uzman çavuşlara buldukları kademenin üç ilerisindeki kademenin, uzman jandarma çavuşlara buldukları rütbenin bir üst rütbesinin aynı kademesinin; astsubaylarla yarbay rütbesine kadar, (yarbay hariç) bir üst rütbenin aynı kademesinin, yarbaylara albay, albaylara kıdemli albay, kıdemli albay ile general ve amirallere bir üst rütbenin, sivil iştirakçilere ise buldukları derecenin bir üst kademesindeki aynı kademesinin emekli aylığı bağlanmasına esas gösterge tablosunda karşılığı olan derece veya kademesi üzerinden vazife malullüğü aylığı bağlanır.

Buldukları derecenin bir üst kademesi olmayanlar için o derecenin üç ilerisindeki kademe göstergesi, üç ilerisindeki kademe göstergesi olmayanlar için de o derecenin son kademe göstergesi esas alınır.

Şu kadar ki, harp malulü olan erbaş ve erler ile Türk Silâhlı Kuvvetlerince görevlendirilen sivil görevlilere öğrenim durumlarına göre 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinde tespit edilen giriş derece ve kademesinin bir üst derecesindeki aynı kademesinden; bunlardan öğrenim görmemiş olanlara aynı maluliyet derecesinden vazife malulü olan ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli gösterge tablosundaki ortaokulu bitiren iştirakçiye bağlanması icabeden derece ve kademesinden, yine bunlardan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre devlet memuriyeti yapanların ise memuriyette kazanılmış hak olarak kendilerine uygulanan derece ve kademenin bir üst derecesindeki aynı kademesinden vazife malullüğü aylığı bağlanır.

İştirakçilerden harp malulü olanlara bağlanacak vazife malullüğü aylığı, harp malulü erlere bağlanacak vazife malullüğü aylığından az olamaz.

Harp malullerinin, malullük derecesine göre aşağıda yazılı ek göstergelerin yürürlükteki katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktar «Harp malullüğü zammı» olarak aylıklarına ayrıca eklenir.

Maluliyet derecesi	İştirakçiler için	Erbaş, erler ve sivil görevliler için
1	100 gösterge	60 gösterge
2	90 »	50 »
3	80 »	40 »
4	70 »	30 »
5	60 »	30 »
6	50 »	30 »

Millet Meclisi

(Bütçe Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bunlardan uzman çavuşlara buldukları kademenin üç ilerisindeki kademenin, uzman jandarma çavuşlara buldukları rütbenin bir üst rütbesinin aynı kademesinin; astsubaylarla yarbay rütbesine kadar, (Yarbay hariç) bir üst rütbenin aynı kademesinin, yarbaylara albay, albaylara kıdemli albay, kıdemli albay ile, general ve amirallere bir üst rütbenin, sivil iştirakçilere ise buldukları derecenin bir üst derecesindeki aynı kademesinin emekli aylığı bağlanmasına esas gösterge tablosunda karşılığı olan derece veya kademesi üzerinden vazife malullüğü aylığı bağlanır.

Buldukları derecenin bir üst derecesi olmayanlar için o derecenin üç ilerisindeki kademe göstergesi, üç ilerisindeki kademe göstergesi olmayanlar için de o derecenin son kademe göstergesi esas alınır.

Şu kadar ki, harp malulü olan erbaş ve erler ile, Türk Silâhlı Kuvvetlerince görevlendirilen sivil görevlilere öğrenim durumlarına göre 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinde tespit edilen giriş derece ve kademesinin bir üst derecesindeki aynı kademesinden; bunlardan öğrenim görmemiş olanlara aynı maluliyet derecesinden vazife malulü olan ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli gösterge tablosundaki ilkokulu bitiren iştirakçiye bağlanması icabeden derece ve kademesinin bir üst derecesindeki aynı kademesinden, yine bunlardan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre Devlet memuriyeti yapanların ise, memuriyette kazanılmış hak olarak kendilerine uygulanan derece ve kademenin bir üst derecesindeki aynı kademesinden vazife malullüğü aylığı bağlanır.

İştirakçilerden harp malulü olanlara bağlanacak vazife malullüğü aylığı, harp malulü erlere bağlanacak vazife malullüğü aylığından az olamaz.

Harp ve vazife malullerinin, malullük derecesine göre aşağıdaki yazılı ek göstergelerin yürürlükteki katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktar «Harp malullüğü zammı» olarak aylıklarına ayrıca eklenir.

Maluliyet derecesi	İştirakçiler, erbaş, erler ve sivil görevliler için
1	150 gösterge
2	140 »
3	130 »
4	120 »
5	110 »
6	100 »

(S. Sayısı : 117)

(Hükümetin teklifi)

EK GEÇİCİ MADDE 1. — İştirakçilerle erbaş ve erlerden Kıbrıs harekâtı nedeniyle ve bu harekâta doğrudan doğruya bağlı olarak yurdun çeşitli bölgelerinde yapılan ve yapılacak olan askeri intikal ve hazırlıklar sırasında veya harekât esnasında;

A) Ölenlerin dul ve yetimlerine, bu kanunda belirtilen şekilde aylığa müstehak dul ve yetimi olmayanların kanuni mirasçularına 75 000.

B) 1 nci derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara	35 000
2 nci derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara	30 000
3 ncü derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara	25 000
4 nci derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara	20 000
5 nci derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara	15 000
6 ncı derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara	10 000

Lira tazminat verilir.

Bu tazminat hiçbir vergi ve resme tabi tutulmaz ve borç için haczedilmez.

Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına ilgililere ödenecek bu tazminat 3 ay içerisinde faturası karşılığında Hazine'den alınır.»

«**EK GEÇİCİ MADDE 2. —** Ek geçici 1 nci madde kapsamına girenlerin çocukları Devlete ait yatılı okul ve eğitim kurumlarında ücretsiz olarak okutulurlar. Bunlardan yükseköğrenim yapacak düzeye ulaşanlar Devlete ve kamu kurumlarına ait yükseköğrenim öğrenci yurtlarından ücret ödemeksizin yararlanırlar. Öğrenim dönemi içindeki iki defa sınıfta kalanlar yukarıdaki fıkrada yazılı hakları kaybederler.»

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

«EK GEÇİCİ MADDE 1. — İştirakçilerle erbaş ve erler, Türk Silahlı Kuvvetlerince görevlendirilen sivil iştirakçiler ve TC Emekli Sandığına, Sosyal Sigortalar Kurumuna, Bağ - Kur'a ve çeşitli sandıklara tabi olmayan sivil görevlilerden Kıbrıs harekâtı nedeniyle ve bu harekâta doğrudan doğruya bağlı olarak yurdun çeşitli bölgelerinde yapılan ve yapılacak olan askeri intikal ve hazırlıklar sırasında veya harekât esnasında;

A) Ölenlerin dul ve yetimlerine, bu kanunda belirtilen şekilde aylığa müstahak dul ve yetimi olmayanların kanuni mirasçılarına 8000 gösterge;

B) 1 nci derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara 4000 gösterge

2 nci derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara 3500 gösterge,

3 nci derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara 3000 gösterge,

4 ncü derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara 2500 gösterge,

5 nci derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara 2000 gösterge,

6 ncı derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara 1500 gösterge,

üzerinden şehit ve maluliyet aylığı bağlandığı tarihten yürürlükte olan bütçe kanunundaki katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktar kadar tazminat verilir.

Bu tazminat hiçbir vergi ve resme tabi tutulmaz ve borç için haczedilmez.

Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına ilgililere ödenecek bu tazminat 3 ay içerisinde faturası karşılığında Hazine'den alınır.»

«EK GEÇİCİ MADDE 2. — Ek geçici madde 2 aynen kabul edilmiştir.»

(Bütçe Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

EK GEÇİCİ MADDE 1. — İştirakçilerle erbaş ve erler, Türk Silahlı Kuvvetlerince görevlendirilen sivil iştirakçiler ve TC Emekli Sandığına, Sosyal Sigortalar Kurumuna, Bağ - Kur'a ve çeşitli sandıklara tabi olmayan sivil görevlilerden Kıbrıs Harekâtı nedeniyle ve bu harekâta doğrudan doğruya bağlı olarak yurdun çeşitli bölgelerinde yapılan ve yapılacak olan askeri intikal ve hazırlıklar sırasında veya harekât esnasında;

A) Ölenlerin dul ve yetimlerine, bu kanunda belirtilen şekilde aylığa müstahak dul ve yetimi olmayanların kanuni mirasçılarına, 8000 gösterge

B) 1 nci derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara 4000 gösterge

2 nci derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara 3750 gösterge

3 nci derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara 3500 gösterge

4 ncü derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara 3250 gösterge

5 nci derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara 3000 gösterge

6 ncı derece vazife malullüğü aylığı bağlananlara 2750 gösterge

üzerinden 1978 mali yılına ait Bütçe Kanununda saptanan katsayı, bu kanunun yayımı tarihinden sonra meydana gelecek şehitlik ve maluliyetlerde ise şehit oldukları veya malul kaldıkları tarihte yürürlükte bulunan Bütçe Kanununda saptanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktar kadar tazminat verilir.

Bu tazminat hiç bir vergi ve resme tabi tutulmaz ve borç için haczedilemez.

«Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına ilgililere ödenecek bu tazminat 3 ay içerisinde faturası karşılığında Hazine'den alınır.»

EK GEÇİCİ MADDE 2. — Tasarımın, Ek Geçici 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

«EK GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce; vazife malulü ve harp malulü olmuş subay, astsubay, sivil işirakçi, er, erbaş, yedeksubay okulu öğrencileri ile bunların dul ve yetimlerine bağlanmış bulunan aylıklar, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun bu kanunla değişik 56 ve 64 ncü maddelerinde yer alan hükümlere göre 1 . 8 . 1974 tarihinden itibaren yükseltilerek ödenir.

Geçmiş süre için fark ödenmesi yapılmaz.

Ödenmekte olan aylıkları, bu maddeye göre hesap edilecek aylıklarından fazla olanların eski aylıklarının ödenmesine devam edilir.»

MADDE 5. — Bu Kanun 1 . 7 . 1974 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

23 . 12 . 1977

Başbakan <i>S. Demirel</i>	Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd. <i>N. Erbakan</i>	Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd. <i>A. Türkeş</i>
Devlet Bakanı <i>S. Öztürk</i>	Devlet Bakanı <i>S. A. Emre</i>	Devlet Bakanı <i>S. Somuncuoğlu</i>
Devlet Bakanı <i>E. Ceyhan</i>	Adalet Bakanı <i>N. Cevheri</i>	Milli S. Bakanı <i>T. Kapanlı</i>
İçişleri Bakanı <i>K. Özal</i>	Dışişleri Bakanı <i>İ. S. Çağlayangil</i>	Maliye Bakanı <i>C. Bilgehan</i>
Milli Eğitim Bakanı <i>N. Menteşe</i>	Bayındırlık Bakanı <i>S. Kılıç</i>	Ticaret Bakanı <i>A. O. Güner</i>
Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>C. Gökçek</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>G. Sazak</i>	Gıda - Tarım ve H. Bakanı <i>F. Adak</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Y. Ergenekon</i>	Çalışma Bakanı V. <i>M. R. Kutan</i>	Sanayi ve T. Bakanı <i>O. Asiltürk</i>
En. ve T. Kay. Bakanı <i>K. İnan</i>	Turizm ve T. Bakanı <i>İ. C. Ege</i>	İmar ve İ. Bakanı <i>M. R. Kutan</i>
Köy İşleri ve Koop. Bakanı <i>T. Yücel</i>	Orman Bakanı <i>S. Savcı</i>	Genç ve Spor Bakanı <i>A. Ş. Ereğ</i>
Kültür Bakanı <i>A. Akyol</i>	Sosyal Güvenlik Bakanı <i>İ. Ertem</i>	

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

«EK GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce; vazife malulü ve harp malulü olmuş subay, astsubay, uzman jandarma çavuş, uzman çavuş, sivil iştirakçi, er, erbaş, yedeksubay okulu öğrencileri ile bunların dul ve yetimlerine bağlanmış bulunan aylıklar, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun bu kanunla değişik 56 ve 64 nci maddelerinde yer alan hükümlere göre 1 . 8 . 1974 tarihinden itibaren yükseltilerek ödenir.

Geçmiş süre için fark ödenmesi yapılmaz.

Ödenmekte olan aylıkları, bu maddeye göre hesap edilecek aylıklarından fazla olanların eski aylıklarının ödenmesine devam edilir.»

MADDE 5. — Tasarının 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

EK GEÇİCİ MADDE 3. — Milli Savunma Komisyonunun, Ek Geçici 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir..

MADDE 6. — Tasarının 5 nci maddesi 6 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Tasarının 6 ncı maddesi 7 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

